

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára **10 kr.**

Megjelen minden **kedden és pénteken.**

Egyes szám ára **10 kr.**

Közügyek és kötelességérzet.

Egyik régi szomszédunk, Baranya vármegye, a minapában arra a jó ötletre bukkant, hogy az ottani közélet néhány mértékadó tényezője nyílt levelet bocsájtsa az azon vármegye bizottsági tagjaihoz s felszólította azokat, hogy a közügyekben hazafias kötelességüknek ismerjék annál ernyedtelebb mozgékonyaságot s érdeklődést tanusítani, minél jobban korlátolja, illetőleg helyi mederbe szorítja a közpályai működést az újabb évek törvényhozása. Ugyanehez sok hozzászólás történt a politikai körökben pro és kontra. Az egyik fél, a régi vármegye imádói, azt hangoztatták, — amit mi is hallunk itthon bizonyos oldalról unós-untig — hogy nincs már többé vármegye, csak haldokló árnyéka vonaglik a réginek; most csak központosított bürokrácia érvénykedik, mely egy mindenható főispán parancsszava szerint mozdul vagy nyugszik, helyesel vagy helytelenít és rendeletré szavaz. A másik fél, számba véve a megváltozott viszonyokat, belátja, hogy a régi megyének mohos bírómandíja bármily tiszteletreméltó is, de utóvégre kiment a divatból s ahhoz ennek dacára ragaszkodni legalább is maradi izlésre mutat.

Maguk az országos pártok is belekeveredtek a vitába. A negyvenyolcas független párt — mely husz év óta fennálló és kipróbált államjogi viszonyunknak merev tagadását vallja hiszekegyéitől s egyedüli demokratikus pártnak hirdeti magát — szintén hozzászólott a baranyai indítványhoz; de következetesen ama régi átkához, hogy kebelében folyton viszályok dúlnak, most is két ellentétes álláspontot s felfogást tanusított. A nézet-hullámzás csak akkor csendesült el, midőn Irányi Dániel, a 48-as időknek ezen köztiszteltében álló puritán alakja, az indítvány mellett tekintélye és érvei egész súlyával lándzsát tört. Hiszen — ugymond — azon körülmény, hogy a vármegyék politikai zérusokká törpültek le s a régi vis inertiae erejével többé nem imponálnak, szóval hogy régi döntő hatalmukból vesztek, józanul ítélve nem arra utal bennünket, hogy hát most már a meggyengült intézményt a teljes elhagyatottságnak átengedjük; hanem ellenkezőleg, az ódon bástyának sokoldalú ostroma csak egy nagy okkal több lehet arra, hogy mi eme várakat hatályos védelmünk által bevehetetlenné tegyük. Mert ha igaz az, hogy régi autonóm jogainkon minden újabb törvény esorbát üt, illetőleg ha az ellenőrzésnek a saját tapasztalatok által igazolt szükségesszerű szigorítását és a szabad kéz korlátozását jogfosztásnak fogjuk föl: akkor a megmaradt jogoknak annál becsesebbeknek kell előtünk lenniök s éppen feltékenységéből annál zso-raskodóbb szeretettel kell rajtuk esüngenünk.

Pedig ha megszűkült is a jogkör, azért még mindig elég nagy és széles ama tér, melyen belől önsorsunkat és itthoni boldogulásunk legegyszerűbb feltételeit gondolhatjuk. Tessék csak az 1886. évi XXI. és XXII. törvényeket átlapozni, van ott még mindig nagy és széles kör bagyva az önkormányzati működésnek és az igazi ambició vagy kötelességérzet megtalálhatja a kellő működési teret.

Bács-Bodrogh vármegye virilis és választott törvényhatósági bizottsága a baranyai indítvány felől nem nyilatkozott ugyan szóval, de annál inkább ellene nyilatkozott *tényleg* akkor, midőn a különben nagy látogatottságu téli közgyűlésre oly feltűnően csekély számban jelent meg. Utóvégre ha a virilisták nem jönnek, azt se lehet dicsérni, de legalább bocsánatosabb a mulasztásuk, mert hát ők elmaradásukkal csak jogukról mondanak le.

De már a t. választott bizottsági tag urak, akik föllépésükkel megbízóik képviselőjére vállalkoznak, sokkal előbb megérdemlik a megszólást; mert nekik a közgyűléseken való részvétel joga egyuttal kötelesség is, és pedig annyival szoro-

sabb kötelesség, mert *önként* és megtisztelés-képen fogadták el a megbízatást, tehát annak dukálna is eleget tenni.

Ha több tárgy nem volt is valami nagy fontosságu, de a *közmunkai szabályrendelet* maga oly életbevágó, oly általános érdekű, annyira belenyúl minden egyes polgár legérzékenyebb oldalába, hogy azt mindenki kötelességszerűleg méltathatta volna figyelmére.

Igaz, hogy így is jól elvégezték, talán jobban, mintha szóözön áztatta volna mélyebbre az amugy is puha talajt. De hát akkor ne panaszkodjunk legalább folyton a jogesorbitsákról!

Mert hiszen minék annak a több jog, aki ugy se él vele? Vagy mért vállalkozik valaki mások jogos képviselőjének, mikor ő tulajdonképen nem is szándékozik szolgálni, hanem csak a tisztesség-gel kérkedni?

Tehát, tisztelt távollévő törvényhatósági bizottsági tagok, ne a jogok fogyásáról, hanem a kötelességérzet hiányáról elmélkedjünk. Mert a kötelességérzet, Isten, haza, család és polgártárs iránt kellőképen gyakorolva, paradicsommá tesz minden kormányformát s tökéletessé minden törvényt; annak hiányát ellenben se körmönfont mentegőtődzések, sem a korszulte rendszer elleni kifakadások nem pótolhatják.

Vármegyei közgyűlés.

(December hó 20-án.)

Egy husz év óta minden közgyűlésen résztvevő bizottsági tag mondotta, hogy ilyen kevés látogatottságu közgyűlésre alig, munkaszüneti évadból pedig egyáltalán nem emlékezik. A tisztviselőkn kívül alig volt jelen 40 bizottsági tag.

Elnöklő főispán ur öméltsága gyorsiról jegyzeteink szerint megközelítőleg a következő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést:

Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

Szomorú és kegyeletes kötelességet teljesítek, midőn megemlékezem azon kiváló férfú elhunytáról, ki a vármegyének hosszú időn át egyik vezérferfia, öt éven át főispánja és haláláig ezen törvényhatósági bizottság tagja volt.

Mult hó 4-én azon lesújtó gyászhir jutott hozzánk a fővárosból, hogy Mártonfi Károly meghalt.

Nincs a vármegyének egy igaz fia sem, kit ezen halálhír a legmélyebben meg nem rendített volna. Szomorúság fogott el mindnyájunkat, midőn annak tudatára jutottunk, hogy elvesztettük azon férfút, ki vármegyénk életében oly fényes, oly érdemteljes szerepet vitt; ki — az általa egykor elfoglalt magas állását kizárólag kiváló lelki tulajdonainak köszönhetette; ki, habár irányában sokan közülünk a politikai életben ellentétes állást foglaltunk el, — mindnyájunknak osztatlan tiszteletét bírta.

Rég nem láttuk már tisztas alakját e teremben; az országos ügyek elvonták őt tőlünk; de még is jól esett tudnunk, hogy ő a miénk; hogy netáni válságos időkben ő bölcsességével, nagy tapasztalataival anyamegyénknek még hasznos szolgálatakat tehet.

Ezen reményünk vele sírba szállott; de emlékéit kegyelettel fogjuk őrizni mi, kik őt szerencsések voltunk ismerni; és hogy ezen kegyelet az utódainkra is átszálljon, örökítsük meg jegyzőkönyviinkben Mártonfi Károlynak a vármegye irányában szerzett kiváló érdemeit és adjunk kegyeletes kifejezést azon mély bánatnak, melyet elhunytá felett mindnyájan éreztünk.

Legyen áldott emléke!!

Ezen komoly, részvétteljes hangulatu szavak, amint szívből jöttek, ugy szívhez is találtak. Mert a jelenlevők mindnyájan osztatlan helyesléssel kísérték az egykori közéleti vezérferfiúnak az elnöki székéről rokonszenves melegséggel ünnepelet emlékezetét. A kegyelet ezen húrjai visszhangzottak az alispáni jelentés első sorából is, midőn jelezte, hogy a halál hírére rögtön felhuzatta a vármegye palotájára a gyászlobogót, a ravatalra

a vármegyei közönség nevében koszorút helyeztet s a végtisztességen a tisztikarral testületileg részt vett.

A főispán ur folytatólag közli, hogy a lejáró év során megvizsgálta az összes járásbeli hivatalokat és mindannyit megkívánható rendben találta. Különös elismeréssel emeli ki ama rendet és pontosságot, melyet a zombori, zentai, topolyai, hódásághi és titeli szolgabírói hivatalokban tapasztalt. Egyben sajnálattal konstatálja, hogy Zenta város közigazgatásában számos rendtelenséget és mulasztást észlelt, azoknak pótlására a szükséges utasításokat már a helyszínen megadta és további intézkedéseit a tett észrevételek fogantjától föltételezi.

A közgyűlés tárgysora:

Alispáni jelentés a megye közállapotairól. Ezen monografiai érdekességu terjedelmes képét közállapotainknak legközelebb közöljük.

Bélgymiszteri intézvény a megyei 1888-ik évi költségvetés jóváhagyása tárgyában. Jóváhagyatik.

Bélgymiszteri rendelet a Mélykúton felállítani kért gyógyszerár ügyében. A vármegye a közegészségügyi bizottság és a község meghallgatása után, pártolólág terjeszti föl a kérvényeket.

Bélgymiszteri rendelet a Madaras községében felállítani kért gyógyszerár ügyében. Miután a község maga sem kívánja, s az almási gyógytár fenállását veszélyeztetné, nem pártolattik.

Bélgymiszteri rendelet, melylyel a titeli és szabályi járásokban rendszeresítve lévő másod szolgabírói állásoknak megürülések esetén megszüntetés jóváhagyólag tudomásul vétetett. Levéltárba helyeztetik.

Bélgymiszteri intézvény Topavicza Milos és társai csuroghi lakosoknak a községi közigazgatás vezetésé iránt emelt panaszok tárgyában s ennek folytán megtartott vizsgálat eredménye. Panasztevők alaptalan kérelmükkel elutasittanak.

Bélgymiszteri rendelet a vármegye árvászekénél rendszeresített nyilvántartói állás jóváhagyása tárgyában. A 800 frrtal rendszeresített állás, mint már közöltük, Szlávay Elemér személyében betöltetett.

A miniszter a megyének ama határozatát, mely szerint a kir. építészeti hivatalt nagyobb kedvezményekben nem részesítheti, mostanra tudomásul veszi.

Honvédelmi miniszteri intézvény a loavató bizottságoknak 1888. évre leendő megalakítása tárgyában. A mult évi bizottságok újból fölkéretnek.

Közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumnak intézvénye az apatini parterödítési munkálatoknak kiépítése iránt. Pénzalap híjában a különben jól indokolt kérelem tekintetbe nem vehető.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye átirata az éves eselések felmondási s szerződési idejének szabályrendelettel való megállapítása iránt. Tanulmányozás és javaslattétel végett kiadatik egy 26 tagu bizottságnak. Tagjai: Latnovits Pál, Pankovics Ernő, Törk János, Turkovits József, Szemző Gyula, id. Ertl János, Vidákovits Ádám, Heintz Albert, Vojnits Lukács, Kis Abel, Korbay Károly, Lelbach János, Szalay Károly, ifj. Ertl János, Nagy Mihály, Kohn Mór, Kesselbaner Károly, id. Fernbach Antal, Kelemen János, Herz Ede, Zsótér Andor, Debelyacsky Izidor, Gombos Gábor, Vuics János, Szarajlics Péter, Kreszties Tima.

Budapesti kereskedelmi- és iparkamarának véleményes átirata az ó-kanzsai ipartestület kebelében alakított békeltető bizottság alapszabályai tekintetében. Jóváhagyás végett ajánlólag fölterjesztetnek.

Ugyanannak véleményes jelentése. Topolyán ipartestület alakítása iránt. Jóváhagyás végett ajánlólag fölterjesztetnek.

A vármegye közigazgatási bizottságának átirata az ipartanács megalakítása iránt. Jegyzőül Hauke Imre, ennek helyetteséül dr. Lovászi Márton választatik meg.

A vármegye egészségügyi bizottságának véleményes jelentése Apatin községében egy második gyógyszerár felállítása iránti kérelem tárgyában. Az indokolatlan kérelem elutasittatik.

Ugoesa vármegye közönségének folyó évi október hó 6-án 239. szám alatt kelt átirata a vármegyei nyugdíj-alapnak felsegítése érdekében engedélyezendő állami sorsjáték tárgyában. Tudomásul vétetik.

Bereg vármegye közönségének folyó évi október hó 4-én 112. szám alatt kelt átirata, ugyancsak a vármegyei nyugdíj-alap hasonló módoni segélyezése tárgyában. Tudomásul vétetik.

Békés vármegye közönségének f. évi május hó 16-án 75. szám alatt kelt átirata a kisdodóvadá kötelező felállitásának törvényhozás útján való kimondása és rendezése tárgyában. Kiadatik a népnevelési bizottságnak javaslattétel végett.

A közigazgatási bizottság 5 tagjának megválasztása. Megválasztatnak egyhangulag: Dr. Alföldy Gedeon, Debelyacsky Izidor, Freund Ferenc, Széchenyi Jenő, Vojnics Lukács.

Az igazoló választmány megalakítása. Megválasztottak: Czirfusz Ferenc, id. Ertl János, Freund Ferenc, Késmárky Gyula, Szalai Károly. Főispán ur kinevezi elnökké: Schmausz Endre alispánt, tagokká: Pletikoszits Sándor, Piukovits József, Schlagetter Gyula urakat.

A gazdasági választmány tagjainak megválasztása. Megválasztottak: dr. Alföldy Gedeon, Czirfusz Ferenc, Debelyaeszky Izidor, Egl József, id. Ertl János, id. Fernbach Antal, Gräber Gyula, Kelemen János, Kesselbauer Károly, Körmeny Gyula, Krahl Adolf, Latinovits Ernő, Lebach Péter, Nagy Mihály, Rácz György, Pletikoszits Sándor, Szemző István, Szász János, Zittl Róbert, Széchényi Jenő.

Az állandó és egészségügyi választmányok kiegészítése. Az állandó választmányba: Scultéty Ede és Appel Ede, az egészségügyi Traub József urak.

A szivaci ipartestület alapszabályai ellen észrevétel nincs.

Schmausz Endre alispán ur jelentése, melylyel a közmunka összeírására vonatkozó szabályrendelet tervezetét mutatja be. A kiváló fontosságú szabályrendelet, mely az állandó választmányban oly sok vitára adott alkalmat, egész terjedelmében elfogadtatik. Legközelebb közölni fogjuk.

Schmausz Endre alispán ur jelentése, Zentról az oromi csárdáig kiegészített kongótelegátnak felülvizsgálása iránt. A felülvizsgálat megejtetvén, az út átvehetőnek nem találtott, a hiányok kiküszabása elrendeltetett s csak annak megejtése után fog a megyei kezelésbe átvétel iránt határozat hozatni.

A m. közig. erdészeti albizottság átirata a megyebeli községek erdeinek az állami kezelés alá leendő adása tárgyában kötött egyezmények törvényhatósági jóváhagyása iránt. Tekintve, hogy az erdőbirtokos községek törvény szerinti kötelesek erdőtisztelt tartani, de az egyeseknek sokba kerülne: legelősebbnek mutatkozik a miniszteriumot közösen fizetett erdőtisztelt kinevezésére fölkerülni.

Uj-Palánka, Ó-Kanizsa, Monostorszegh, Ada, Turia községeknek a közgyűlések számára és idejéről alkotott szabályrendeletei. Jóváhagyatnak.

Bajsa, Nádaly, Novoszelló, Uj-Palánka, Moholy községeknek a közgyűlések tanácskozási ügyrendjéről alkotott szabályrendeletei. Jóváhagyatnak.

Gyurgyevő, Turia, Szilbás, Novoszelló, Goszpóince, Moholy községeknek a községi kötelekbe való felvétel után szedhető díjakról alkotott szabályrendeletei. Jóváhagyatnak.

Csurogh, Piros, Ó-Palánka, Petrovác, Rém, Bogojeva, Járek, Novoszelló, Bulkesz, Uj-Palánka, Moholy községeknek a községi előjáróság, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet fizetéséről és napidijairól alkotott szabályrendeletei. Jóváhagyatnak.

Bresztovác, Prigl-Szt-Iván, Bogyán, Rém, Mélykut, Rác-Militics, Csurogh, Bácsujfalu, Déronya, Vajszka, Karavukova, Petrovác, Deszpót-Szt-Iván, Uj-Szivac, Turia, Bogojeva, Uj-Palánka, Moholy községeknek a községi személynél létszámát, azok teendőit és az általuk igénybe venni óhajtott szabadságidő engedélyezését rendező szabályrendeletei. Jóváhagyatnak.

Kozits István és társai felebbezése Zenta város képviselőtestületének 5884 frt 54 kr zárgondnoki díjak törlése tárgyában hozott 197. számú közgyűlési határozata ellen. Zentán a legelőválasztás alkalmával az első zárgondnokság havi fizetést élvezett, de azonkívül a jövedelmek 6%-ára is igényt tartott s mintegy 6000 forintot fel is vett. Mikosevits József akkori városi ügyész a számadásnak ezen tételét kifogásolta, de a szabadkai törvényszék ama díjakat a zárgondnokok javára megállapította, felebbezés folytán a kir. tábla ezen követeles jogosságát a zárgondnokok részére nem állapította meg, de a visszafizetést sem rendelte el egyenesen. A kuria a táblának ezen homályos ítéletét helybenhagyta.

Midőn a második zárgondnokság, melynek tagjai azonosak voltak az elsővel, ama kérdéses összeget a számlákon tovább is kiadásban vezette, a tisztí ügyész újból protestált s a szabadkai törvényszék utalva, hogy ezen ügyben már egyszer döntött, a zárgondnokok számadását újból helybenhagyta. Ezen helybenhagyás megfeleltetvén, a kir. tábla elfeledte azt, hogy a szabadkai törvényszék előbbi ítéletét megmásmította és helybenhagyta a törvényszéknek helytelen hivatkozását. Ezen ítélet kapasan Zenta város ama 6000 frt körüli összeget, melyet eddig mint behajtandó tartozást vezetett, törölni javasolta. Kozits István és társai ezen törést kifogásolják, főképp azon különösöget hozván föl, hogy a mostani polgármester és tisztí ügyész, mint a hajdani zárgondnokoknak első sorban érdekelt tagjai, nem tehetnek joggal oly javaslatot, mellyel egyéni érdekeiket a városéval szemben előtérbe tolják.

A közgyűlés a bonyodalmas ügyet alispán ur elnöke alatt dr. Alföldy Gedeon és Schlagetter Gyula urakból álló bizottságnak adja ki javaslatlattel végett.

Árpás János és társai felebbezése Petrovoszelló község képviselőtestületének a legelő felszántása tárgyában hozott 164. számú határozata ellen. A községi határozat, mint a közérdeknek megfelelő, jóváhagyatnak.

Ada község képviselőtestületének határozata az ottani kövezési bizottságnak díjazása iránt. Jóváhagyatnak.

Zenta város 1887. évi költségvetés kimerült címének honnét leendő fedezése tárgyában hozott közgyűlési határozata. A címek közötti átruházás, jóváhagyatnak.

Petrovoszelló községének a bor- és pálinkamérés berbeadása iránt hozott határozata. A szerződésnek 3 évre meghosszabbítása, jóváhagyatnak.

Peschits Jenő ó-becei községi mérnöknek Ó-Bece község képviselőtestülete által f. év 294. sz. a. hozott s őt a képviselőtestület közgyűléseire meghívni megtagadó határozata ellen beadott felebbezése. Elutasítatnak.

Babits Pál volt bajsai községi orvos özvegyének felfolyamodványa, melyben Bajsa község által f. évi 5. VIII. sz. a. hozott határozatának megváltoztatásával, férjének ez év végéig járó fizetését kegydíj címén maga számára kiutalványoztatni kéri. A felfolyamodvány elutasítatnak.

Sárvári Máttyás kérvénye az Ó-Bece községtől megvett házhelyről szóló szerződés jóváhagyása iránt. Jóváhagyatnak.

Fridrich Tamás és társai adai tanítók felebbezése Ada község képviselőtestületének az ipariskolákban

való oktatás kötelező voltának kimondása iránt hozott határozata ellen. Áttétetik a közig. bizottsághoz.

Dorotics János és társa esonoplyai lakosok felebbezése a község által megtagadott segély iránt. Elutasítatnak.

Szilbás község képviselőtestületének határozata 18000 frtnyi kölcsön felvétele tárgyában. Jóváhagyatnak.

Temerin község képviselőtestületének határozata az előfogatások fizetésének megállapítása iránt. Jóváhagyatnak.

Torza község képviselőtestületének határozata a község tulajdonát képező 51. ö. i. sz. ház eladása tárgyában. Jóváhagyatnak.

Néhai Jankovits István szül. Veestkovits Mária tanító özvegyének nyugdíjaztatása. A nyugdíj 101 frtban megállapítatnak.

Moholy község képviselőtestületének határozata Mikosevits Antal jegyzőnek 200 frtnyi jutalomdíj megszavazása tárgyában. Jóváhagyatnak.

Az ó-becei szerb egyházközségnek felebbezése a közs. képviselőtestületnek azon határozata ellen, melylyel a szállási iskolába kijáró gör. kel. lelkésznek napi díja megtagadtatik. A felebbezés elutasítatnak.

Ujputak község képviselőtestületének Leiszter Anna tanítóno fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatnak.

Csurogh község képviselőtestületének határozata Petrovesáin Gyóknak eladott szőlőmalm hely tárgyában. Jóváhagyatnak.

Titel község képviselőtestületének Márkovits János részére adományozott házhely iránt hozott határozata. Jóváhagyatnak.

Felső-Kovil község képviselőtestületének Csuresin Mitától megvett ház tárgyában hozott határozata. Pótviszsgálat rendeltetik el.

Felső Kovil község képviselőtestületének határozata Kosztics Lázártól megveendő ház iránt. Jóváhagyatnak.

Pérics Mladen Csurogh község biránjának felebbezése a község képviselőtestületnek a felelősóri intézményt visszaállítani szándékoló határozata ellen. A községi határozat feloldatik.

Felső Kovil község képviselőtestületének határozata Csóvits Gyóknak ajándékozandó háztelep iránt. Jóváhagyatnak.

Pacsér községének az ottani felelősörökkel kötött szerződése. Jóváhagyatnak.

Bajsa községének az ottani felelősörökkel kötött szerződése. Jóváhagyatnak.

Csávoly községének az ottani felelősörökkel kötött szerződése. Jóváhagyatnak.

Kupuszina község 68 frt 40 kr behajthatlan közmunka váltásdíj leírása. Leiratik.

Ó-Futtak község 293 frt 40 kr behajthatlan közmunka váltásdíj leírása. Leiratik.

Bezdán község 462 frt 20 kr behajthatlan közmunka váltásdíj leírása. Leiratik.

Pacsér község 1321 frt 94 kr különféle behajthatlan követelések leírása. Leiratik.

Veprovác község 1886-ik évi árvtári számadása. Jóváhagyatnak.

Uj-Verbász község 1886-ik évi árvtári számadása. Jóváhagyatnak.

Bikity, F.-Szent-Iván, Baracska, Csataalja, Gara, Rigyica, Martonos, Bulkesz, Ó-Kanizsa, Keresztur, Kis-Kér, Veprovác, Bresztovác, Doroszló, Ada, Almás, Jankovác, Katymár, Kunbaja, Madaras, Mélykut, Tatabáza, Bács, Petrovác, Moholy, Bajmok, Bezdán, Sztanisics, Ó-Bece, Báthmonostor, Vaskut, Szántova, Borsód, Csávoly, Béregyh. Bukin, Obrovác, Uj-Soóvé, Kupuszina, Rém, Bácsujfalu, Bogyán, Filipova, Karavukova, Parabuty, Vajszka, Dautova, Uj-Verbász, Apafin, Bogojeva, Begecs, Kiszás, Kulpin, Gákova, Kolluth, Krusevlya, N.-Palánka, Csantavér, Feketehegy, Csonopla, Pr.-Szt-Iván, Cservenka, Kueura, Kula, Torza, Monostorszegh, Hódságh, Lality, Pivnica, R.-Militics, Szónta, Glozsán, Járek, Piros, Temerin, Uj-Futtak, Kernyaja, Ns.-Militics, Uj-Szivac, Bajsa, Ó-Morovica, Pacsér, Szeghegy, Topolya, Kis-Hegyes, Petrovoszelló, Gyulafalva, Ó-Palánka, Turia, Ó-Soóvé, Déronya, Ó-Szapár, Ó-Verbász, Deszp.-Szt-Iván, A.-Kovil, F.-Kovil, Gardinovec, K.-Szt-Iván, Lok, Mosorin, Titel, Vilová, Ó-Szivac, Szilbás, Tovarisoava, Gajdobra, Novoszelló, Uj-Palánka, Csurogh, Nádaly, Zsabylya, Cséb, Paraga, Plávna, Sándor, Káty, Goszpóince, Csajkás réti, Kolluth, Torza, N.-Palánka, Csurogh, Zsabylya, Moholy, Tatabáza, Káty, Vajszka, Bulkesz községek és Zenta város 1888-ik évi költségvetései, illetőleg közpénztári számadásai. Jóváhagyatnak.

Kupuszina birkallegeltetési határozata feloldatik.

Bogojeva a párbélt megváltja. Jóváhagyatnak.

Apafin koresmároltatási joga iránti intézkedés jóváhagyatnak.

Zenta város regálé-jogának berbeadása fölemelt illetekkel jóváhagyatnak.

Az árszéknel a hátralékok feldolgozása két díjnak hat óra alkalmaztatnak.

A betegápolási alapra 12000 frt adóarányban megszavaztatnak.

A vármegye háza nagytermében két esillár 60—60 gyertyával és 17 káros kandelaber 3—3 gyertyával, összesen 2620 frttal előirányoztatnak.

A zentai árszéknel egy számvevői és könyvelői állás rendszeresítése hivatalból elhatározatnak.

Kovil-Szent-Iván két iskolát és egy tanító lakot állít. Jóváhagyatnak.

Petrovoszelló községe Drozdik Gusztáv tanítónak 60 frt segélyt szavaz meg. Földolatott, mert a községi határozatban az ajándék indokolva nincsen. (Szegény beteg tanító ezen helytelen fölterjesztésnek köszönheti, hogy a községi segélytől elesik.)

Szeghegy község templom építését határozta el, de az urberes alapból, mely nem a községé. Határozata föloldatik.

Zenta városa tornatanító rendszeresít. Jóváhagyatnak.

Parabuty felállítja az 5-ik iskolát. Jóváhagyatnak.

Petrovoszelló elhatározta a második jegyzői állás beszüntetését. A határozat keletkezésére és indokaira nézve vizsgálat rendeltetik el.

Szenttamás pótelmentéstételre szólítatnak a Nikolits Nesztor és társai által sürgetett legelőilletményre nézve.

Hubai Mór alszámvevő 320 frttal, Eremics Milos martonosi jegyző 500, Babin Tyira kátyi jegyző 300 frttal nyugdíjaztatnak.

Kis-Kér községére a fedezetlenül álló árvtári hiánnyok pótlásául 30,500 frt pótdó hivatallból kirovatik.

Moholy a tiszpartú vasutrá régebben tett ajánlatát visszavonja. Határozata föloldatik.

A postaigazgatóság jelentése a községi levélföldök rendszeresítéséről. Jóváhagyatnak.

Zaradékul főispán ur a jelenlevőknek érdeklődésükért köszönetet mond és boldog ünnepeket kívánván az egész községnek, a közgyűlést bezárja.

A karácson legendájához.

Sz. Márk, az apostolok fejedelmének sugalmazása után a rómaiaknak szánt evangéliumot írván, mindent elhallgat, mi Jézusnak szüz fogantatására és csodálatos születésére vonatkozik. Harminc éves korában lépteti fel, Tiberius uralkodása alatt s Judeában Pontius Pilatus kormányzósága alatt, teljes történeti légkörben, jellemnek egész szépségében. Jézus előáll, beszél: s már első szóra fensőbb lény előtt érzi magát az ember. A meghatottság, a csodálkozás előkészítik a lelket a hitre. Augustuséhoz hasonló században, olyanok számára írván, kiknek hite erősítésre szorul, talán utánoznom kellene sz. Márk óvatosságát s fátyolt vetnem Jézus bölcsőjének titkaira. De a kereszténységnek, művészetnek, költészetnek, vallásnak tizenhatszázada népszerűkké tették már a születés és gyermekkor eme szép történetét s oly bájosak azok, hogy elhallgatásukat még azok sem bocsátanák meg, kik történeti valóságukat nem hiszik. Ime lássuk sz. Lukács szerint.

Betlehemet környező dombok egyikén a pásztorok legeltették nyájukat. A keleti gyönyörű éjjekek a juhokat ritkán hajtják be a városba. Északi szélről védett karámba terelik; tüzet gyujtanak s a pásztorok, mint hajdan Jákob, kőre hajtott fejjel, köpenyeikbe burkolva alszanak. Betlehem olaj- és fügefákkal beültetett fensíkon fekszik, honnét letekintve, széles róna terül el szemünk előtt, melyet távolban Moab hegyei öveznek. A pásztorok itt, a kis várost környező halmok egyikén virasztottak, midőn egyszerre csak egy angyal jelent meg nekik. „És ime — mond sz. Lukács — az Úr angyala megállá előttük és az Isten fényessége körülragyogá őket és megfélemlének nagy félelemmel.” Mondá nekik az angyal: „Ne féljete, mert ime nagy örömet hirdetek nektek, mely leszen minden népnek; mert ma született nektek az Údvizítő, ki az Úr Krisztus, Dávid városában. És ez lesz nektek a jel: Találtok egy kisdedet, pólyákba takarva és jászolyba fektetve. És azonnal mennyei sereg sokasága jöve az angyalhoz, dicsérni Istent: Dicsőség magasságban Istennek, és békesség a földön a jó akaratu embereknek.”

Nem tudjuk, mivel érdemelheték meg e szegény pásztorok azt a tisztességet, melyben Isten részesíté őket. Egy pillanatra kibukkannak a homályból és visszamerülnek abba; ismeretlenek előbb, még ismeretlenebbek később; igazi képviselői az emberiségnek, mely dolgozik, szenved s így ama szegényeknek ép azért kellett az emberiség Megváltójának első környezetét képeznie.

Amint az angyalok elmentek tőlük, így szólanak a pásztorok egymáshoz: Menjünk el Betlehembe és lássuk meg e dolgot, melyet az Úr jelentett nekünk. És elmenének sietve, találták Mariát és Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet. Látjuk itt e bájos jelenetet: az érkező pásztorokat, álmélkodásukat. Annak megalázódásán, kinek nagyságát ismerik; zavart és együgyű előadásukat az angyal szavairól; néma imádásukat; Józsefet és Mariát elragadtatásban; s az egész barlangot, amint az újszülött dicsősége betölti.

Lehet-e fenségesebb jelenetet képzelni ennél? Látni az isteni kisdedet Anyjának ölelő karjai között. Látni a szegény pásztorokat — mint a zsidó nép küldötteit — mely megalázódásukban, imádván az isteni kisdedet, a Ki nem biborban és bársonyban született, hanem jászolban a barmok között, hogy alázatosságra intse az embereket, hogy alázatossággal megszerezze azt, amire alkotvak.

Az egyház és az egész keresztény világ ma ünnepli a világ Megváltójának születése napját, mire az egyház a híveket előkészíti az adventtel — Urjövét — mely négy hétig tart, emlékeztetve bennünket arra, hogy az emberiség négyezer évig várta a Megváltó eljövételét. Naponkint hajnalban rendeli a sz. misét, mely hajnali misének vagy Rorátának neveztetik. Hajnalba vagy napfölkelté előtt azért tartatik, mert a népek az ur Jézus eljövetele előtt a tévely és bálványozás homályában voltak s az igazság napja csak Krisztus urunk születésekor viradt ránk. Angyali misének is neveztetik, mert az angyali üdvözet nyilvános elmondásával fejeztetik be. Könnyű sejtetni, miért oly kedves e hajnali isteni tisztelet a híveknél. Az éji csendben komolyan zengő harangszóra seregesen tolongnak ők az Úr háza felé, örvendve, hogy míg mások az édes álom karjai közt nyugszanak, ők szokott rendjük háboritása nélkül az Úrnak szolgálhatnak s napi foglalatosságaikat misehallgatással előzhetik, kezdehetik s szentelhetik meg, mint Aranyszájú sz.

Karácsonyesti üszökh.

... Kinn fű meg esik; felhők kavargnak,
Postái a zord szavú télnek.
Benn tűz melegít; szikrái ragyognak,
Lángnyelveken útra ha kélnek.
Kályhám szene pattog, izzóra hevülve,
Nézem beborulva, álmokba merülve.

Lelkem tova száll, megjárja a multat,
Hol ráragyog hajdani fénye,
Rózsáit nézi, a porba lehulltat,
— Ott fekszik alatta reménye.
S míg így tova röppen szálakra oszolva:
Kályhám tüze elvesz hamvába omolva.

— Oh volt nekem is az időm aranyos!!
Jó szél feszíté a vitorlám.
— Élvek közepén az öröm mi zajos! —
Boldog korom üdve hajolt rám!
Haj! élv, öröm: árnyak; el, messze suhannak,
Csak kínait érzem, csak üszkei vannak.

Szívembe lakott sok, jó, hű barát,
Búnak köde nem üle rajtunk,
Csengettük is a szeretet poharát,
Víg dalra fakadt fel az ajkunk.
Most elmaradoztak; amaz is, emez is,
Bezárva a szívem; hideg is, üres is.

Volt szép szeretőm. No, de mennyi leány
Esküdte, fogadta: „Halálig!“
Im, egy se maradt; oda lett valahány...
— Vénül a fa, lombja leválik. —
Kincstára szívemnek végkép kimerülve,
Itt is üszök, ott is, holtá hidegülvé.

Mint egy Icarus, föl, messze repültem,
Szeldesve az égi vidéket,
S így célok iránt tetekre hevültem,
S im szárnyam a tűzben elégett,
Mindaz, mire hajdan lelkem vala büszke,
Gázolva hever szét, ninesen csak az üszke!

Kajabusz.

Tanitóink figyelmebe.

A magyarországi Eötvös-alap. A magyarországi tanitók Eötvös-alapját gyűjtő és kezelő országos bizottság tisztikarának jelentése szerint az alap pénztára bevett a jelen évben: 1. a mult évi pénztári maradvány alakjában 3179 frt és 9 krt 2. folyó és tagsági díjak és tagsági tőkék címén 1282 frt 88 krt 3. adományok és a tőkésített vagyon kamatainak címén 2627 frt 46 krt tehát összesen 7089 frt 43 krt. Kiadott pedig az Eötvös-alap pénztára ezen évi jövedelemből ez ideig 5038 frt és 32 krt, nevezetesen: a) a tőkésített vagyonhoz csatolt, az alapszabályoknak megfelelőleg 2438 frtot, b) Ösztöndíjak és segély összegek alakjában kifizetett 32 rendes tag javára 1750 frtot, c) a „Tanitók országos árvaháza“ számára átszolgáltattott 300 frtot, d) irnoki teendőkhöz adott azon két tanítófunak, a kik Budapesten az egyetemen tanulnak 240 frtot, nyomtatványokért fizetett 105 frtot, f) az elnökségi iroda kiadásai: papír, levélbélyegekre, levelezési lapokra s egyéb aprólékokra összesen 151 frt 10 krra, g) szolgálók díjazása és egyéb apró kiadás telt 22 krt. Az Eötvös-alap 27811 frt 97 krmnyi tőkésített vagyonból 24000 frt a Magyar Földhitelezésnél helyeztetett biztonságba, 27000 frtot még az illető alapítók kezelnek; 2111 frt pedig nagyobbára takarékpénztári könyvecskében van elhelyezve; csak az alapnak mintegy 50 frtnyi névértékkel bíró sorsjegye nem helyezhető el gyümölcsözőleg. Miként a fentebb közöltékből kitűnik, a jelen évben ezideig az Eötvös-alap rendes tagjaiul beiratkozott 6000 néptanító, illetőleg tanító, tanár és kir. tanfelügyelő, valamint kisdédó és gyermekkertészknözül csak igen kevesen szolgáltatták be az 1887-ik évre szóló egy frtnyi tagsági díjajukat, remélhető azonban, hogy a f. évi számadások lezárásáig 1888. évi január hó 20-ig nemcsak a hátralékosok közül fogják még számosan az évdíjat beszoalgtatni, hanem még új tagokul is tömegesen fognak jelentkezni, erre enged következtetnünk azon nagyobb mértékben mutatkozó érdeklődés, mely a mult hónapban közzé tett felhívás eredménye gyanánt tekinthető. Hetenkint igen számos levelezési lap érkezik az Eötvös-alap orsz. bizottságához, melyekben egyes lelkesebb tanitók, tanfelügyelők és tanügybarátok tollunk alapszabályokat és gyűjtőveket kérnek. Orvendetes jelentőség gyanánt említhetjük fel, hogy a jelen évben ezideig 6 rendes tag részéről fizetett be a 20 frtnyi tagsági tőke és hogy számosan beszoalgtatták a tagsági tőkémek első ötförintos részletét is. Különösen nagy örömmel vettünk arról is tudomást, miszerint egyes jelesebb kartársak nevére, valamint egyes szegény tanító-özvegyek és árvák javára kisebb körökben krajaeros gyűjtésekből szerzik össze a 20 frtos tagsági tőkéket. A temetkezések alkalmával a tanító-körökre is átharapódzó koszorú-kultus gyakorlatja helyett, neháyan, igen helyesen, azt a szokást kezdték meg, hogy koszorú-tel helyett az érdemes halott emlékére az „Eötvös-alap“nak és a „Tanitók országos árvaházá“nak javára gyűjtéseket eszközölnek. Jobban is illik hozzánk érdemes halottaink emlékezésének ily módon való megtisztelése. A tanitói egyesületek és testületek köztül három szolgáltatta be a jelen évben a 100 frtos tagsági tőkét, részben annak felét. A tagok után járó 10 kros adományokat pedig ezideig 14 tanitói testület szolgáltatta be. Az adományok rovataban álló tétélekből ki kell emelnünk, hogy az 1887. évben 19 takarékpénztár és más pénztáret emlékezett meg ez ideig az Eötvös-alapról u. m. 1. Esztergomi takarékpénztár, 2. Békési

népbank, 3. Jászkerületi népbank és takarékpénztár, 4. Tordai takarékpénztár, 5. Pesti Hazai Első takarékpénztár, 6. Jánosbázai, 7. Torontálmegyei, 8. O-és Törökkanizsai, 9. Körömdi, 10. Szeghalomvidéki, 11. Szentesevidéki, 12. Pápai, 13. Czeglédi, 14. Lévai, 15. Abauj-Szepsi, 16. Nógrádi takarékpénztár, 17. Pankotai népbank, 18. Lévai takaré-és hitelintézet, 19. Bicskei takarékpénztár. — A midőn ezen pénztáretetek igazgatóságainak egyesületünk nevében itt ismételve köszönetet mondanánk, azon reményben ringatjuk magunkat, hogy még több más hazai pénztáretet is meg fog emlékezni a magyarországi tanitók országos segélyegyesületéről. Az itt és ott már régebb idő óta kiállított iskolai perselyekből, a melyeknek jövedelme részben az illető iskolák szegény tanulóinak, részben az Eötvös-alapnak javára esik, a jelen évben eddig 12 helyről, mintegy 80 forint folyt be pénztárunkba. Azon tankönyvek jövedelméből, melyek alapunk javára bizonyos százalékat ajánlottak fel, f. évi januárius 2-dika óta 30 frt fizetett be Wolfner és Singer kiadó részéről a Lakits-Neiger-féle földrajz után, Lampel Róbert könyvkiadó ur 7 frt 88 krt és Benkő Gyula ur pedig 4 frt 10 krt szolgáltattott be az ugynevezett ellenőrzési jegyek után az Eötvös-alap pénztárába. Az Eötvös-alap orsz. bizottságának tisztii kara ezen hivatalos közleményeinek kibocsátása alkalmával úgy a bizottság tagjait, valamint a népoktatástigyi intézetek minden egyes munkását és barátját arra hívja fel, hogy kiki töle feltehetőleg mindent megtegyen arra nézve, hogy az Eötvös-alap jelen évi számadásának lezárásához a kiosztás alá kerülhető évi jövedelemnek negyvtized része megfelelhessen azon várakozásnak, melyet a tanitók jelesen tanuló, felsőbb iskolákba járó gyermekei, a nyugdíj nélkül szükölködő kiérdemült agg tanitók, a szegény tanító-özvegyek és árvák országosnak nevezett jótékonyintézetünk iránt táplálnak. Nem az egyeseknek önfeláldozásra kész tevékenysége, hanem a tömegnek érdeklődése és a kartársaknak krajaeros gyűjtőve emelheti Eötvös-alapunkat az országos jótékonyintézetek színvonalára! Péterfy Sándor s. k. az Eötvös-alap orsz. bizottságának elnöke. Felhívás és figyelmeztetés. A magyarországi tanitók Eötvös-alapját gyűjtő- és kezelő orsz. bizottság határozata értelmében ezenel figyelmeztetjük az Eötvös-alap tagjaiul beiratkozott kartársakat alapszabályaink 14. §-ának azon intézkedésére, miszerint az „oly rendes tagok, kik az egy forintnyi tagsági díj befizetését két, egymásután következő évben elmulasztják, jogajukat az Eötvös-alapra nézve elvesztik és a rendes tagok sorából kitoröltetnek.“ Együttal felhívjuk mindazokat, akik évdíjajukat az 1886-ik és az 1887-ik évre még eddig be nem szolgáltatták volna, ezt legkésőbb az 1888-ik évi január hó 20-dikáig annyival is inkább megtegyék, mivel a rendes tagok sorából a 14. §. értelmében kitoröltött egyének régi jogajukat csak oly módon szerzhetik vissza az Eötvös-alapra nézve, ha újból való beiratkozásuk alkalmával nemcsak a be nem szolgáltattott évdíjajukat pótolják, hanem még az örökös tagsági díjnak azaz a 20 forintnyi összegnek egy negyedrészt is lefizetik. Saját érdekeiknek megvédése és a pénztári könyvek hibátlan vezethetése céljából pedig felkérjük ezenel az Eötvös-alap rendes tagjait a következőkre: 1. A gyűjtővekre illetőleg postautalványokra neveiket minél olvashatóbb betűkkel jegyezzék fel és mindig kitegyék tartózkodásuk helyének utolsó postahelyét is. 2. Azon tagok, akik időközben neveiket avagy lakásukat változtatják, ezekről az Eötvös-alap elnökségét értesíteni el ne mulasszák. 3. Halálzás esetén a rendes tagok özvegyei, — illetőleg árváinak gondnokai az Eötvös-alap elnökségét a gyász-esetről annyival is inkább értesítsék, mivel csak így intézkedhetünk arról, hogy azon rendes tagok özvegyei és árvái, a kik belépésüktől számítva halálukig 5 ízben megszakitás nélkül szolgáltatták be az 1 frtnyi tagsági díjat, a fizető rendes tagok könyvéből a fizetésre többé nem kötelezendő rendes tagok jegyzékébe vétessenek fel. Figyelmeztetésünket és kérésünket az illető tagársak jóindulatába ajánlván, maradtunk kitűnő tisztelettel Budapesten, 1887. december 3-án tartott gyűléstükből az Eötvös-alap gyűjtő- és kezelő országos bizottság nevében. Péterfy Sándor s. k. elnök. Örley János s. k. pénztárnok. Jeny József s. k. ellenőr. Luttenberger Ágost s. k. titkár.

Az alföld artézi kútjai.

— A zombornak készítése alkalmából. —
Alföldünk legnagyobb városának — Szegednek — is van már artézi kútja. Tudvalevő, hogy az Alföldnek egyáltalában igen rossz ivóvíze van mindenütt, és eddig csak a folyóvizek mellett fekvő városoknak volt használható vizük, melyben azonban gyakran rendkívül igen sok iszap szokott lenni. Mióta bebizonyult, hogy az Alföldön artézi kútak fúrása által, ivóvizet lehet szerezni, a vízbeszerzésnek ez a módja mindinkább elismerésre talál, ugy hogy Szeged városa is elhatározta egy kísérletet tenni.
A munka végrehajtásával Szeged városa Zsigmond Béla mérnököt bízta meg, ki a helyszini munkálatokat f. évi április 18-án kezdette meg és a kútfúrást már november 9-én teljesen befejezte.
A kút november 10-én hivatalosan fölvetetett, méretett, és mélysége 226-69 méterre állapított meg. A kristálytiszta víz jelenleg a földszine felett 1-30 m. magasságban foly ki és mennyisége 24 óránként körülbelül 550,000 liter. A víz hőfoka 21-5° C. és benne a gyöngye kénszagnak alig nyoma található, a mi valamennyi alföldi artézi kútnak jellemző tulajdonságát képezi.
Az átfúrt talajrétegek kizárólag agyagból és homokból állanak, melyek egymással folytonosan váltakoznak; 197 méterre egy márgagumókat, kavicsot, esigákat és kagylókat, valamint helyenkint lignit darabokat tartalmazó durva szemű homokrétegre bukkantak, mely a fúrás végéig nem változott. A vizet ez a homokréteg szolgáltatja, mely a harmadkornak legfiatalabb képzőmennyéihez tartozik.
A víz még eddig vegyelemezve nines, de jóságát bizonyítja az a körülmény, hogy mindenféle házi használatra kitűnően bizonyult. A lakosságnak egy része már a fúró munkálatok tartama alatt használta ezt a vizet — bár akkor a víz néha nagyon zavaros volt; — most pedig rendszeren néhány órára a pincébe vagy a

szabadba szokták állítani, mely idő alatt a kénszagnak utolsó nyoma is eltűnik és a vizet általában a legjobb ivóvíznek tartják. Szeged városa ez által a fényes eredmény által felbátorítva, valószínűleg még több artézi kútat is fog fúrni, és pedig első sorban a Mars-tér szemellettett ki, minthogy ott általa a katonai kaszárnyák és a fegyház főözhethetnek ivóvíz-szükséglettük.
Érdekes lesz talán ez alkalommal megemlékezni alföldünk egyéb artézi kútkútairól is. Miután Püspökladányban 1878-ban bebizonyult, hogy fúrás által nem túlságos nagy mélységből is lehet jó ivóvizet nyerni, Hódmezővásárhely határozta el magát legelőször artézi kútat létesíteni, a mely a futó homokkal való nehézküzelmelek után 197-84 méter mélységgel 1880-ban fejeztett be és akkor naponta 59,000 liter 19° C. vizet szolgáltatott. Ez a mennyiség lassankint fokozódott és 1884-ben már 94,000 literre emelkedett. Az elért siker egy második kút fúrására bátorította fel Hódmezővásárhely közönségét, és a tényleges végrehajtást gyorsította az a körülmény, hogy Vásárhelynek egy nemeslelkű polgára Nagy András János és neje Muesi Mária 20,000 frtot ajánlottak fel a kútra. Ez a második vásárhelyi kút 1884-ben készült el; mélysége 252-60 m. vízbősége pedig 1.002,000 liter 24 óránként.
Ekkor Szentes városában Bányay József takarékpénztári igazgató pendítette meg egy artézi kút fúrásának eszméjét és már 1885. január 15-én a fúrás meg is kezdetett Szentesen. Ebben a kútnban is sok nehézséget okozott a futóhomok, — mely mindenféle építkezések legveszedelmesebb ellensége; — de sikerült ezt leküzdve, a kútat 1886. május 30-án befejezni. Ennek a mélysége 311-81 m. vízbősége 354,000 l. naponként. Hőfoka 23° C.
A kútak vízmennyisége különböző kifolyási magasságokban is tetemesen változik. Erre nézve a következő adatok szolgálnak felvilágosításul. Hódmezővásárhelyen a Nagy-András-János-kútnban a következő mennyiségek mérettek:
a földszin magasságában naponta . . . 1.002,000 l.
" " felett 3-60 méterre " . . . 710,000 l.
" " " 5-90 " " . . . 560,000 l.
Szentesen pedig:
0-50 méterre a földszine felett naponta 354,000 l.
5-00 " " " " " " " " 250,000 l.
Az Alföldön nemcsak az ivóvíz szükséglet feldözése végett készülnek mély fúrások, hanem iparvállalatok céljaira is. Jelenleg a m. kir. államvasutaknak már négy nagyobb mélységű fúró kútja van, melyek a lokomotivokat táplálják, nevezetesen kettő Püspökladányban, egy Szabadkán és egy Nagy-Kátn.
A püspökladányi második kút különösen érdekes tetemes gáztartalma következtében.
E gázok, — melyek nagy mennyiségben szállanak fel, — égneek és világításra is alkalmasak. A kísérletek erre vonatkozólag most vannak folyamatban, különösen a gázmennyiség állandósága tekintetében. A kérdéses mocsárgáz (Methan, Methylhydrogen) az eddigi észlelétek szerint naponként 34,800 liternyi mennyiségben fejlődik ki és ha kellőképen fog tisztítani, akkor a kísérletező szakértők véleménye szerint 60 láng volna ezzel a gázzal táplálható.
Szentesen és Szegeden égő gázok nem mutatkoznak, míg Zsigmond Béla adatai szerint az általa Olaszországban (Ferrara környékén) fúrt 8 kútnban kisebb-nagyobb mértékben mindenütt fejlődtek hasonló égő gázok; e kútak egyike egy gazdasági udvar világítására fel is használtott.
—y—

Gazdáink figyelmebe.

Szabályzat az országos tenyésztési célra évente tavasszal megejtetni szokott általános bikavásárlásoknak és a bikák kiosztásának fogantatosítása ügyében.

1. Csak tisztavérű s határozott fajta — és bika-jelleggel bíró, a marnál 140 centiméternél magasabb s a március hóban kezdődő kiosztáskor harmadfél évnél idősebb magyarfajta — illetve a másfél éves kort ugyanakkor meghaladó berni — (simmenthalsani), pinzgau, möllthali, kuhlandi vagy allgauer fajta bikák vétetnek meg darabonként és átlagban 250 forintnál, illetve 200 forintnál nem magasabb áron kizárólag oly gazdaságokban, ahol és amelyeknek környékén ragadós állati betegség nem mutatkozik.
2. Az ilyen bikákat a miniszteriumnak eladni szándékozó tulajdonosok, illetve ezeknek megbízottai, legkésőbbben január hó 15-ig közvetlenül a kertületi állami állatorvoshoz forduljanak irásban eladási ajánlatikkal, melyekben a vételre kínált minden egyes bikának fajtája, kora (elletési év és hónap), szabott ára, állomási helye, származása, neve és netáni törzskönyvi száma és végül különös ismertető jelei (például: a meglévő bélyeg neve, alakja és helye) határozottan és külön megjelölendők.
Pirókszinű vagy fehér farkbojtu, továbbá a fülkagylókban csak fehér szörrel bíró magyar fajta bikák, valamint általában a feketetarka színű vagy felheréjű bikák semmi esetre sem vásároltathatván meg, ezek már az ajánlatokból kihagyandók.
3. A bikáknak szakértői megvizsgálását a kertületi állami állatorvos az említett ajánlatokra vonatkozólag innen nyerendő meghagyás alapján a helyszinén teljesíti s ugyanakkor minden egyes bikáról, melyet tenyésztésre feltétlenül alkalmasnak és megvásárlandónak talált, egy külön szemlejegyzőkönyvet vesz fel, melyet az eladó vagy megbízottja aláír azon kötelezettséggel, hogy az állatot a miniszterium részére fentartja, míg ez a megvételt illetőleg határozván, erről őt a kertületi állami állatorvos utján értesíti.
A szemléknél eddig szokásban volt bebélyegzések mellőzendők.
4. Ha ezen határozatban a bika megvétetnek mondatik ki, az eladó köteles azt április hó 15-ig díjtalanul eltartani, ellenben ha a bika elhelyezése a mondott napig meg nem történnek, a tulajdonosnak április hó 16-ától kezdve a bika kiadásának napjáig, naponta 2 kgr. zabot és 7 kgr. szénát számítva, tartási díj címén negyven (40) krajaer napi költség megtérítésére igénye van, a gondozásért azonban külön díjat egyáltalán nem számíthat fel.

Az eladó az állatnak megfelelő tápláltságaért, kifogástalan gondozásáért, minden erömvi sérüléseért egészen az átadásig, ugyancsak a tényleges átadást követő harminc napon át a bikának teljesen megfelelő tenyész-képességeért felelős.

Végül pedig az eladó a bika állomáshelyének esetleges változását a kerületi állami állatorvossal haladéktalanul közölni és vasuti szállítást esetén az állatot a marharakodásra engedélyezett legközelebbi állomásra díjtalanul elhajtani tartozik.

5. A kiosztásra rendelkezésre álló bikák elhelyezésének célja első sorban szegényebb sorsú községek, másodsorban pedig vagyonosabb községek, illetőleg a magántenyésztők okserű marhatenyésztésének előmozdítása lévén, az említett állatok annak idején mielőbb kiosztandók lesznek akár a teljes vételárnak legfeljebb három, kamatmentes, féléves részletben leendő törlesztése mellett, sőt egyes — kiváló figyelemre méltó — esetekben s a mutatózó készlethez képest, az állatot a tulajdonjog fentartásával vagyis csupán használatra ingyen is kiadni fognak.

6. Hogy a szükségesleg kellő időben teljesen ismerve, a jelzett vásárlásokra szolgáló költségadomány összege által megállapított számban ekként elhelyezhető tenyész-bikák mihamarabb és biztosan kiosztassanak, az e tárgyú kérvények a miniszteriumhoz címezve és 50 krajcár bélyegjeggyel ellátva legkésőbb február hó 15-ig közvetlenül a kerületi állami állatorvoshoz benyújtandók.

Ezen kérvényekben határozottan megjelölendő a kívánt bika fajtája, a netán óhajtott kedvezmények s az ezeknek nyújtását támogató indokok, továbbá a már meglévő és alkalmas bikák, ugyancsak a tehén száma s végül a marharakodásra engedélyezett azon állomás, melyen a bika vasuti szállítást esetén átvételnek.

A községek kérvényei az illetékes járási főszolgabírák által is véleményvel láttamozandók azon esetekben, ha a rendesnél nagyobb (például: 20-nál több százalék) beszámítása, vagy használatra ingyenes kiadás) kedvezmény kérik.

7. Az elhelyezésre kijelölt bika átvételével járó és az átvevő által egyaránt pontosan betartandó feltételek a következő nyilatkozatban felsorolva s rendszerint a következők: a nyilatkozatot elfogadott köteles a kijelölt bikát haladéktalanul átvenni, jól gondozni és takarmányozni, kizárólag tenyésztésre használni, míg e célra alkalmas, azontul pedig az állatnak erre használhatatlan voltát közvetlenül a kerületi állami állatorvoshoz bejelenteni s ezen körülményt ugyanezzel állatorvosi lelettel igazolni, — továbbá: ha a bika vagyontalan községnek ingyenes használatra osztatik ki, az állatot az említett bejelentés és igazolás után további rendelkezésre jól táplált állapotban díjtalanul visszaszolgáltatni, — ellenben ha az állat bármilyen fizetési kikötéssel engedtetett át, ezen kötelezettségnek az illetékes királyi adóhivatalnál minden tekintetben (összegek és fizetési napok) pontosan eleget tenni.

Azon esetre, ha valamely esedékessé vált összeg kellő időben nem fizetett meg, a bika átvevője a hátralevőnek a lejárat napjától hat százalékkal számítandó késedelmi kamattal együtt leendő behajtására a miniszterium részére a szabad bírói választást engedi.

8. A kötelező nyilatkozatok az átvevő község elöljárósága két tagjának, illetőleg az átvevő magántenyésztőnek keltezett aláírásával s a község hivatalos vagy az átvevő peesétjével, — ezenfelül pedig a fizetési kötelezettséget megállapító nyilatkozatok az összeghez képest és a II. fokozat szerint, — s az ingyenes használatról szóló nyilatkozatok 50 krajcáros bélyegjeggyel ellátandók.

A nyilatkozatok az ajánlatról szóló értesítés keltezésétől számítva legkésőbb 30 nap alatt visszaküldendők; további késedelem lemondásnak vétetik.

A nyilatkozatoknak ekként kötelezőleg történt elfogadása és közvetlen a kerületi állami állatorvoshoz beküldése után a miniszterium a bika kiadását és esetleg vasuti elszállítását elrendeli s erről az átvevőt értesíti, — illetőleg a kerületi állami állatorvos az eladót a bika kiszolgáltatására írásosan felkéri s ezen megkeresést az átvevőnek megküldi, aki azon az átvételre egy megbízottat írásosan igazol és ezután a megkeresést a megbízott által az eladóhoz juttatja.

Az eladó ezen irat ellenében a bikát a megbízottnak átadja, a megbízott pedig az állatnak egészséges és ép állapotban megtörtént átvételét ugyanazon megkeresésen írásosan és keltező elismeri tartozik.

9. Az átadás után minden esély felmerülhető kár kizárólag az átvevőt terheli, úgy, hogy a bika átvételével egyidejűleg megszüntik a kincstár ellenében minden további kártalanítási, esere- vagy egyéb igény.

De ha az állat tenyésztésre képtelen, ezen körülmény okvetlenül — az átvételtől számítandó — 30 napon belül és közvetlenül a kerületi állami állatorvoshoz bejelentendő, aki itteni utasításához képest a helyszínen eljár és ha a panasz nemcsak valóban bizonyul, de az átvevőt a bikának takarmányozása, gondozása és tenyésztése kihasználása körül hiába vagy mulasztás egyaránt nem terheli, az eladó köteles ezen állatot egy ugyanoly besértékű és kifogástalan tenyész-képességű alkalmas bikával az átvevőnek díjtalanul becserelni, — ha ez nem volna eszközölhető, a tenyész-képtelen bikát kárpótlás nélkül visszavenni és annak teljes vételárát a kincstárnak megtéríteni.

Ha a panasz alaptalannak bizonyult, a kiküldött kerületi állami állatorvosnak az öt megillető napidíját és utiköltséget a panaszos, nyugta ellenében, kifizetni köteles.

A jelzett határidőn túl bejelentett ilyen panaszok nem vehetők figyelembe.

A tenyész-képtelenség miatt visszavett egyik és ennek helyébe újra átadott másik bika árai között netán mutatkozó összeget az eladó és átvevő egymás között egyenlítik ki.

10. A vasuti szállításhoz elrendelése után az eladó köteles a bikát haladéktalanul felrakatni és az elindítás idejéről az átvevőt előzetesen, vagyis oly időben — s ha kell, táviratilag — értesíteni, hogy ez az állatnak átvétele iránt még elég korán intézkedhessék.

A vasuti szállításhoz mérsékelt (minden bikaért kilométerenként 1⁵⁰ krajcár) díjtételek igénybevételére jogosító igazolványok, melyekből minden külön szállítványhoz két példány szükséges, az eladókhoz megküldendők.

Az egyik példány a feladási állomás főnökének átadandó, míg a másik a kísérőnél marad, illetve ennek hiányában a szállítási okmányokkal együtt kezeletik.

A vasut által felszámított összes költségek és a feladó által előlegezett (a fuvarlevélen részletezendő és mint utánvételi összeg a szállítvány kiadása után a feladónak megtérülő) szemléltő bizottsági eljárási s esetleg kísérleti, távirati vagy feltétlenül szükséges egyéb kiadások mindenkor és kizárólag az átvevőt terhelik.

Vasuti szállításhoz a bikák mellé kísérők rendszerint csak az átvevő határozott kívánságára adandók.

Ha a szállítási díjak felszámítása netán sérelmesnek mutatkoznék, ennek felülvizsgálására s illetve a díjtöbbletnek visszatérítésére irányuló kérelmek a fuvarlevél kíséretében közvetlenül az illető közlekedési intézethez bejuttatandók.

Miután az eladó a megvásárolt bikákat tényleg mind kiadta, a kijáró tartási költségekről, és pedig minden egyes bika után legkésőbb tétel alatt felszámítva, jegyzéket készít s azt legkésőbb július hó 31-ig az összes átadási okmányokkal (elhajtás esetén a 8-ik pont utolsó bekezdése szerint ellátott megkeresés, vasuti elszállítás esetében pedig a feladási bevény) együtt a kerületi állami állatorvoshoz beküldi.

A jelzett határidőn túl benyújtott ily költség-számlák vissza fognak utasítani.

A vételárak éppoly, mint az elfogadott tartási költségek az eladó által külön is megjelölhető, — máskülönben az illetékes királyi adóhivatalnál a jogosultnak bélyegköteles nyugtáira utalványoztatnak.

Budapest, 1887. évi november hó 4-én.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól.

A gyógyszerészgyakornokok kiképzésére vonatkozó szabályrendelet.*)

Jóváhagyott Ó. cs. és ap. kir. Felségének 1887. évi július hó 16-án Ischlen kelt legf. elhatározásával.

I. A gyakornoki idő.

1. §. Minden gyógyszerész főnöke gyakor-nok tartására jogosítva van, de e jogosítvány tőle a 13-ik §. alapján elvonható.

2. §. Oly gyógyszerészgyakornok, melyben segéd-vannak alkalmazva, ezek számát a gyakor-nokok száma nem haladhatja meg.

Oly gyógyszerészgyakornok, melyben segéd alkalmazva nincs, a főnök egy gyakor-nok tartására jogosítva van.

3. §. Hogy valaki gyakor-nokul felvétessék, a következő kellekekkel kell bírnia:

1. Jó egészséggel, különösen jó látás és hallással.

2. Bizonyítvánnyal arról, hogy hat gymnasiumi vagy realiskolai osztályt jó eredménnyel végzett. A 6 realosztályt végzettkől kivántatik: hogy a latin nyelvben oly jártasságot mutassanak ki, minő a gymnasium hatodik osztályának megfelelő; ezt a megejtett vizsgálat alapján valamely nyilvános gymnasium által kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igazolni.

4. §. Ugyancsak időben a középiskolai és a gyógyszerészgyakornoki tanulmányokat végezni nem lehet.

5. §. A felvétel alapjául a következő okmányok szolgálnak:

1. Keresztlevél vagy anyakönyvi kivonat.

2. Hatósági orvos által kiállított vagy látamozott egészségi és védhimlőoltási bizonyítvány.

3. Iskolai bizonyítványok (l. 3. §. 2. pont.)

4. Erkölcsei bizonyítvány.

5. A szülőknek vagy gyámoknak beleegyezése, illetőleg a felvételt megállapító kölcsönös szerződés, mely a belépő gyakor-nok szülei vagy gyámja, s e gyakor-nokot felvevő gyógyszerész között kötött és közjegyzőileg hitelesített.

6. §. A gyakor-nok felvétele a törvényhatóságnak bejelentendő, mely a felvételi szabályok megtartására felügyel.

7. §. A gyakor-nok felvétele ideiglenes és csak három havi próbaidő után válik véglegesé. A próbaidő a gyakor-noki tanfolyamba beszámítatik. Ezen idő alatt egy a főnök, mint a gyakor-nok visszaléphet, de ezt a főnök tartozik a törvényhatóságnál bejelenteni. A három havi próbaidő leteltével a gyógyszerész a szerződés felbontását csakis azon esetben eszközölheti, ha a gyakor-nok magavisletében s erkölcsi életében mutatkozó fogyatkozások azt követelnék, s a törvényhatóság azok alapján a szerződés felbontását szintén indokoltnak találja.

A gyakor-nok szülei vagy gyámja a szerződést bármikor is felbonthatják, erről azonban a törvényhatóságot értesíteni tartoznak. A gyógyszerészgyakornoknak a nála töltött tanidőről a tisztí főorvos által látamozott bizonyítványt tartozik kiállítani.

8. §. A gyakor-noki tanidő azoknál, kik 6 középiskolai osztályt végeztek, három évig tart, oly gyakor-nokokra nézve, kik érettségi bizonyítvány alapján vették fel, a gyakor-noki idő két évre terjed.

* Számos szülő kérésére s a pályaválasztó ifjak tájékoztatására közöljük. Szerk.

A gyakornoki idő rendszerint ugyanazon gyógyszerészgyakornoknál töltendő ki.

Változás esetében köteles a főnök az illetékes hatóságnak jelentést tenni, melyben a változás szükséges volta indokolandó.

9. §. A törvényhatóság a területéhez tartozó gyógyszerészgyakornokokról pontos könyvet vezet.

E könyvbe bevezetendő:

a) A gyakor-nok felvételének egyén nationaleja.

b) Az okmányok, melyek alapján a felvétel történt.

c) A felvétel éve, napja.

d) A főnöknek neve és lakhelye.

e) A gyakor-nok előmenetelére vonatkozó észrevételek. (12. §.)

f) Jegyzetek, melyek a gyakor-nok kilépésére, helyváltoztatására, okmánymásolatok kiadására vonatkoznak.

10. §. A tanidő alatt a tanító gyógyszerész tartozik gyakor-nokát fokozatosan beavatni a gyógyszerészeti technika, valamint a vénykészítés gyakorlati részébe, köteles gondoskodni, hogy növendéke a gyógyszerészeti szabályozó hatósági rendeletekkel, törvényekkel megismerkedjék, hogy a vények árszabványozásába magát begyakorolja, hogy a gyógyszerismeret elemeit a magyar gyógyszerkönyv tanulmányozása útján elsajátítsa; tartozik továbbá gondoskodni a gyógyszerész arról is, hogy növendéke naponkint legalább 2 órai időt fordítson vegytani és növénytani ismereteinek bővítésére, részben apróbb vegytani kísérletek és fűvészetgyakorlatok végzése által.

A tanító gyógyszerész e mellett rendre, tisztaságra, fegyelmezett becsületes gondolkodásra, művelt magaviseletre oktassa növendékét.

Viszont a gyakor-nok tartozik tanideje alatt tanító főnökének utmutatásait tisztelettel fogadni s megbízásait engedelmisséggel végezni.

11. §. A gyakor-nokot mással, mint szakmájába vágó dolgokkal foglalkoztatni nem szabad.

A gyakor-nok tanidejének első harmada alatt éppen nem, azután pedig csak felügyelet alatt készíthet orvosi vényeket.

12. §. A gyógyszerészgyakornok vizsgálat alkalmával a tisztí főorvos kötelessége meggyőződést szerezni arról, vajjon a gyakor-nok tesz-e kellő előmenetelt vagy sem. Az e végett hozza f) intézett kérdések és az eredmény a 9. §. f) pontja értelmében feljegyzendő. Együttal tartozik a tisztí főorvos azt is ellenőrizni, hogy a gyakor-nokok száma a 2. §. követelményeivel összhangzásban van-e.

13. §. Ha a gyógyszerészgyakornok vizsgálatoknál kiderül, hogy a gyakor-nok kellő előmenetelt nem tanusít, akkor a tisztí főorvosnak jogában, sőt kötelességében áll a gyakor-nokot, esetleg a főnököt is meginteni.

Ha ennek dacára ismételt az tapasztaltatik, hogy a gyakor-nok előmenetele nem kielégítő, akkor a törvényhatóság a hozzá teendő jelentés alapján szakközvegei által vizsgálatot rendel el.

Ha a vizsgálatból

a) az tűnnék ki, hogy a csekély előmenetel oka a gyakor-nok hanyagságában vagy képzetlenségében rejlik, akkor a gyakor-nok a gyógyszerészeti pályáról végkép elutasítandó;

b) ha ellenben a csekély haladás oka a főnök vezetésében rejlik, akkor a főnöktől a gyakor-nok-tartási jog megvonatik.

Mindkét esetben az ügy a vallás- és közoktatási m. kir. miniszter elé terjesztendő, ki az indokolt felterjesztés és mellékelt ügyiratok alapján az ügyben véglegesen határoz.

II. A gyakornoki vizsgálat.

14. §. A gyakor-noki vizsgálatok Budapesten és Kolozsvárott tartatnak. A vizsgára való jelentkezés a vizsgálat előtt (l. 23. §.) legalább egy hónappal a m. kir. vallás- és közoktatási miniszter által kinevezett vizsgáló bizottság elnökénél szóval vagy írásban történik, ki a jelentkező okmányait, ide értve a 9. §-ban megjelölt könyv kivonatát is megvizsgálván, ha azokat rendben találja, a vizsgálat napját kitézi.

15. §. A vizsgálat a vizsgáló bizottság előtt tétetik le, melynek tagjai a vallás- és közoktatási miniszter által 3 évre kinevezett, a gyógyszerész kiképezésével foglalkozó egy orvoskari és egy bölcsészeti, illetőleg math., term.-kari nyilvános rendes, rendkívüli, vagy magántanár, kik közül az egyik az elnöki teendővel megbízatik; nemkülönben két az országos gyógyszerész-testület ajánlatára a nevezett miniszter által ugyancsak 3 év tartamára kinevezett gyógyszerész.

16. §. A gyakor-noki vizsgálat helyét az elnök jelöli ki.

A vizsgálat két részből áll, u. m.: gyakorlati és szóbeli részből.

1. Gyakorlati rész. Ennek célja: meggyőződést szerezni a felől, hogy a jelölt bir-e a kellő kézi ügyességgel orvosi vények elkészítésében és egyszerűbb kémiai műveletek kivitelében.

E célból megkivántatik:

a) az orvosi vény kellékeinek megbírálása, az abban előírt gyógyszer elkészítése és árszabályozása, a gyógyszerkönyv nomenclaturájának teljes ismerete;

b) egy rövidebb idő alatt elkészíthető gyógyszerészeti praeparatum előállítása;

c) két vagy esetleg több hivatalos gyógyszer és vegykészítmény felismerése és megvizsgálása; a hivatalos drogok felismerése és egymástól megkülönböztetése.

E műveletekhez a hivatalos könyvek: a gyógyszerkönyv és árszabvány használhatók.

2. Szóbeli rész. Annak megítélésére szolgál, bir-e a jelölt a tanulmányozásra előírt tárgyakból annyi ismerettel, mennyi egy gyógyszerész-segédnek hivatásának betöltésére és egyetemi tanulmányainak folytatására szükséges.

Ennek megbírálhatása végett követelendő a gyakornoktól jelesen:

a) A vegytanból keverék és vegyület, elem és összetett test fogalma, a kémiai nevezéktan elemei, vegyjegy, vegyképlet, parányszám, tömegsúly gyakorlati használata, a legközönségesebb vegyi átalakulások, bomlás, cserebomlás ismerete. A legfontosabb hivatalos savak és sók előállításának lényege.

b) A növénytanból néhány officialis növény leírása.

c) A természettanból a méter- s grammrendszer, a mérleg, hőmérő és fajsúlymérő ismerete.

d) A gyógyszerkönyv egy latin cikkének magyarra fordítása.

e) A gyógyszerészeti könyvvitel és a gyógyszerészeti szabályok és rendeletek ismerete.

17. §. A vizsgálat szóbeli része egy óráig tart; minden tárgya egy negyed óráig vizsgáltatván. A vizsgálat gyakorlati része legalább egy órát, de két óránál semmi esetre sem vehet többet igénybe.

18. §. A vizsgálat eredménye felett a bizottság szótöbbséggel dönt és a jelöltet kitűnően képesítettnek, képesítettnek vagy nem képesítettnek nyilvánítja. Egyenlő szavazat esetében az elnök dönt.

19. §. A vizsgálat eredményét a bizottság elnöke az illetékes törvényhatóságnak bejelenti.

Ha a vizsgálat jó sikerrel tétetett le, akkor a megvizsgált részére kiadatik a gyakornoki végbizonyítvány, mely latin nyelven szerkesztendő, benne a vizsgálat eredménye (kitűnően-e vagy egyszerűen képesített) kiteendő és valamennyi vizsgáló által aláírandó.

20. §. Elvesztett gyakorlati végbizonyítvány másodlatát a vizsgáló bizottság elnöke állítja ki. Az illető köteles azonban igazolni, hogy az eredeti okmány tényleg elveszett s hogy annak megkerítése végett a másodlatban kiadandó okmány eltévedését a kérvény benyújtása előtt legalább négy héttel a hivatalos lapban közzé tette.

A kiállított másodlatért tíz forint díj fizetendő.

21. §. Ha a jelölt a vizsgálaton a 16. §-ban előírt követelményeknek nem felelt meg, a tanító a vizsgáló bizottság által valamely gyógytárban töltendő három, esetleg hat hónappal meghosszabbított, mely idő leteltével a vizsga ismételtethető.

Ha a jelölt ez alkalommal sem felelt meg, akkor a vizsga még egyszer, de csak a gyógytárban töltött egy év múlva ismételtethető.

A vizsgálatot ezentúl ismétetni nem lehet s a jelölt végkép elutasítandó.

A vizsgálat ismétlése ugyanazon bizottság előtt történik.

22. §. A vizsgálatért 22 frt díj fizetendő, melyből 2 frt a bizonyítvány kiállításáért jár, a maradékban pedig a bizottság tagjai egyenlő részben osztoznak.

23. §. A gyakornoki vizsgálatok rendszerint augusztus végén és szeptember elején tartatnak, tehát azokra való jelentkezés legkésőbb augusztus elsejéig történik. (14. §.)

A bizottság elnökének jogában áll azonban kivételes esetekben a vizsgálatot, ha ez kívánatnak, más időben is megtartatni.

III. Segédi idő.

24. §. A 19. §-ban érintett gyakornoki végbizonyítvány tulajdonosai a Magyar korona országaihoz tartozó gyógykertekben segédi minőségben alkalmazhatók.

25. §. Külföldi segédi oklevelek, — kivéve a kölcsönösség eseteit, — csak a 16. §-ban előírt vizsgálat által érvényesíthetők.

26. §. A segédi idő két évig tart s facultative az egyetemi tanfolyam előtt vagy azután tölthető ki.

27. §. Segédi minőségben eltöltött időről a főnökök bizonyítványt állítanak ki.

E bizonyítványok csak akkor tekinthetők okmányoknak, ha azok a kellő bélyeggel, a főnök aláírásával és pecsétjével vannak ellátva és a tisztí főorvos aláírásával és pecsétjével vannak hitelesítve.

28. §. Azoknak, kik az egyetemi tanfolyam és a szabályszerű szigorlatok bevégezésekor a segédi időt még ki nem töltötték, a gyógysertármesteri oklevél csak akkor szolgáltatatik ki, ha a szabályszerű segédi idő kitöltését az előbbi §-ban előírt módon kimutatják.

TRAFIKOS TINIKE KARÁCSONYA.

Elbeszélés.

A vallási költészet legszebb terméke: szent karácsony ünnepének előestéje Isten hozott!

Áhítat lakozik most minden szívben, nemes érzelmek minden lélekben: a szeretet ünnepe ez. Szülő, gyermekéhez: férj, családjához; rokon, rokonához siet. feledve, kerülve a világ zaját, egyedül övének, szeretettének élve.

S mintha a természet is az emberiséggel ünnepelne, az egymástán feltűnedező csillagok ma szelidebben ragyognak, a jöképű hold is nyájasabb fényvel vonja be az áhítattal ünneplő város utcáit, hol a korán bezárt üzletek sora közül csak egy ajtón hatol ki a remegő lámpafény, melynek halvány fénye mellett ábrándozva árulgatja „trafikos” Tinike a fővárosi lapoknak csak imént érkezett s a nyomdapestektől is még majdnem nedves számait. Pedig úgy látszik, hogy ma ezek nála fognak végleg megszáradni, mert ma még a „Pesti Hírlap”, a város „Leibzsrnáj” is mel.

Mert hisz ezek az emberek nagyon önzők, mások ha nem is mindjárt a „Pulszky hecc” híret várják, mégis be-be bukkann egy-egy hírlap olvasó ur és a „Egy mai lapot kérek”-en kívül néha jut neki is egy-két jószívű szócska. Ma senki sem jön, senki sem szól hozzá. Mindenki a maga útján megy, mindenki a magáéhoz siet. Ő senki! Neki nincs senkije. Volt ugyan egyszer egy szép, fiatal, kedves kutyája, de mert nem volt nyakán védjegy, azt is megirigyelte tőle a peccér. Elvészése korántse fájna oly nagyon Tinikének, ha a fájdalom érthető nem járult volna Borea nénihez az az istentelen rágalma, hogy Pindzsi nem is a peccér fogta el, hanem galád torkoskodása közt érte utól azt a szomszéd mészáros halálhöz karja...

Óh az nem lehet! Pindzsi nem ment át sehova élelmet kuncyorálni, azt ő táplálta, ő etette sáját két kezével!...

Az utcákon egyre kevesebb a járó-kelő. Ma nem olvas, ma nem szivaroz senki. Trafikos Tinike ma korábban fog zární. Borea néni már kétszer is hívta... Bereteszi a boltajtót, eloltja a lámpavilágot, majd pedig beburkolódik téli kendőjébe s szapora léptekkel siet haza, kiesiny lakása felé...

Benn a szobában a karácsonyi elbeszélés szokásos tüze pattogott a kályhában, az asztalon pedig már készen várta Tinikét a párolgó kávé.

Csak ezt szereti talán egyedül Tinike, ezt, meg az újságokat!

Ő olvassa mind-mind már 10 esztendő óta. Mennyi sok regényt és beszélt olvasott már ő azokból végig. Hány szegény és szerencsétlen leányról olvasott már ő, kik mindegyikének jutott még boldog völégény és szerető férj. Hát lehetséges az, hogy épp neki ne jusson?! Legjobbjan tetszett neki a hosszú 10 évi olvasmány közt egy híres író tárcája: „Az agglegény karácsonya.” Mennyire megsajnálta ő a szegény agglegényt, kinek sem apja, sem anyja, de még csak egy szerető lelke sem volt, kivéve hű öreg inasát...

Eppen úgy mint ő!

Neki sines most már az öreg Borea néni kívül senkije. Mily igazán szeretve osztaná meg ő avval a szegény agglegennyel ezt a nyomorúságos életet, mily igazán tudná őt Tinike szeretni, ha szomorúság bánatán, vigasztalni; ha beteg volna, ápolni...

Majd meg arra gondolt, hogy mit mivel az agglegény karácsony estéjén, hogy vette elő íróasztalából a régi szerelmes leveleket. Itt Tinike mélyen elpirult. Nem azért, mintha neki is lettek volna ilyen szerelmes levelei, hanem azért, mert ő még soha, de soha sem kapott akár csak egyetlenegyét.

De vannak neki is édes, oh igen édes titkai. Ő is szeretett valaha s talán őt is szerették?! Igen, sőt talán még most is szereti Koczkás Andrin ur, a városi adóhivatal volt tisztességes díjnoka, ki midőn még itt lakott, be szokott hozzá köszöntgetni egy-egy rövid szivarkáért s úgy elseje felé, midőn még az anyagi gondok nem bánták, oly szépen elbeszélgetett vele s elmondogatta neki, hogy mily átkos az az egyedüllét, mily boldogság volna egy kedves nőt oldala mellett bírhatni, vele búját örömet megoszthatni... De neki nem szabad még házasodni, neki még most nincs örökös állása, biztos jövedelme s ő nem akarja, hogy az, ki őt szereti, vele együtt nyomorogjon, hanem majd vár, míg majd egyszer tisztességes állása, örökös kenyere lesz, hogy akkor biztos, nyugodt életet nyujthasson annak, kit ő imád, kit ő sosem fog feledni... S ilyenkor oly sajátosság, meleg pillantásokat szokott trafikos Tinike felé vetni, hogy az ő lelke szintén átmelegedett, s önkénytelen azon gondolatra jutott; hát ha ő az, akit Koczkás Andrin ur ily boldoggá akar tenni, kivel élte utolsó napjait, kiesiny jövedelmét, de határtalan nagy szerelmét meg akarván osztani.

S ha Koczkás ur őt aztán ily hangulatban hátrahagyta, lángoló arccal nézett Tinike utána, s mintha nagy bünt követne el, lopva összeszedgette Koczkás úrtól a netalán ott maradt apró emlékeket; egy-egy szivarvéget, mit az ő ajka érintett, egy-egy félig elszenesedett gyufa szálat, mellyel szivarjára gyujtott, s mindezeket mint

valami titkos ereklyét halvány kék szalagoeskával gonddal egygyé kötözgette, hogy így neki is legyen némi emléke, neki is legyen valami regénye, mint azoknak a leányoknak, kik az újságokban előfordulnak, s akiknek szép életéről, szívfájdalmairól ő oly rokonszenvvel olvasgat.

Most is mialatt Borea néni a karácsonyi szundikálásba van elmerülve, nem is hallja, mint nyikorog a Tinike kebléből kivett kules a szublót zárjában. Borea néni nem látja a szépen rendezett és keskeny kék pántlikával átkötött kis csomagot, melyet Tinike gyengéden húz ki a szekrény legmélyebb rejtekéből.

Borea néni „semmit nem hall, nem lát.”

Igen, nem látja, mint merül el Tinike e szent ereklyék nézésébe, mint veszi azokat egyenként kezeibe, mint susogja el félig átszellemülve minden egyes darabnak történetét. Mindegyik kedves előtte, de talán legkedvesebb Koczkás úrtól az utolsó megszerzett emlék: ... egy fél krajcáros papír szivarzopóka! Ebből szivta ki utoljára nála Koczkás ur szivarkáját, s ennek szívása közt intézte az hozzá ama emlékezetes búcsú szavakat, melynek minden betűre még most is úgy emlékszik Tinike, mint a rég-rég, még gyermekkorában tanult imádságára. Oh mily megható jelenet volt az, midőn letette oda elébe az újságok mellé szivarja maradékát, s mindkét kezével megfogta trafikos Tinike kezét, meghatottságtól remegő hangon így szólt hozzá:

„Isten önnel kisasszony! Bár mennyire is szeretem e várost, bár mennyire is vonzodom itt egy előttem életemmel is drágább lényhez, mégis mennem kell. Pályám, jövőm vonz máshova, hol talán hamarabb érem el célo-m, gyorsabban emelkedhetek. De ha ez bekövetkezik, ha majd nem kell a megélhetés lehetőségéért küzdenem, első gondom lesz, hogy vissza térjek ide, hogy megkerjem azon nő kezét, kinek rabja lettem, s kinek hive leszek, míg szívem dobog, míg életem tart! Isten önnel addig is, Isten önnel!”

Igy szólt Koczkás Andrin ur, míg ezt elrebege, az alatt rátapasztá lángoló tekintetét trafikos Tinike arcára, kezei reszkedtek az izgatottságtól, s mintha könnyek gyűltek volna szemébe, mélyen lehúzta kalapját, vissza sem nézve, szivarzopóját otthagya sietett el végleg. — végleg... S ezen idő óta Tinike őt nem látta, Tinike őt hiába várta, hiába leste.

Mert leste, várta őt!... Várta önkénytelenül, mert érezte, hogy azon szavak csak egyedül ő hozzá lehetnek intzve, az a nő, kinek jólétéért Koczkás ur oly hévvel indult jövöt teremteni, az csak ő, egyedül ő, Tinike lehetett!

S most is, míg ezt mind-mind elgondolta, valami édes sejtelen szállta meg lelkét, mely azt susogta, hogy ő nem lesz ezentúl magára hagyva, hogy neki nem lesz többet ily szomorú karácsonya, hogy ő reá is áldást, neki is boldogságot hoz majd ezen ünnep: a szeretet ünnepe.

És ha van titkos sejtelen, mely valami felsőbb esodaként beteljesedik, úgy erre talán legfogékonyabb a folyton egy és ugyanazon gondolatlan foglalkozó női lélek. Trafikos Tinike lelke is az általános ünnepi hangulat közt ily égi sejtelen fészkévé lett... Elgondolta, hogy Koczkás ur, ha ezalatt elérte célját, visszagondol majd igéretére, beváltani igyekszik azt, s ennek beváltására választhat-e szebb, nemesebb időt, mint e napot, szent karácsony napját, midőn mindenki lelke telve van költészet-tel, midőn mindenki visszagondol szeretettéire, mindenki felkeresi azt kit lelke, szíve óhajt, kivel együtt ünnepelhet, együtt dicsérheti az Urat?

S e sejtelen, ténynyé vált!...

Borea néni esendes bóbiskolásából egyszerre csak egy ünnepélyes ajtó-kopogtatás vezé fel, s míg lassan ébredve törölgeti ki sovány kezeivel szeméiből az álmat, az alatt már ott állt Koczkás Andrin ur trafikos Tinike előtt, kezét kezébe fogva kérdezte, hogy akar-e neje lenni, akar-e a rég meggyűlölt aggleányi életnek búcsút mondani, s vele egy új, egy szebb életet kezdeni.

Trafikos Tinike előbb felnézett Koczkás ur jószágot sugárzó szemébe, azután végig tekintett egész természetén, s midőn elegáns külsején meggyőződött arról is, hogy Koczkás ur bizonyára elérte célját, jóval magasabba emelkedhetett az ily pompás öltözet viselését meg nem engedő díjnoki álláson, akkor... akkor pirulva borult keblére, s csak aráról lepergő örömkönyvei jelezték beleegyezését, mutatták túlboldogságát.

Borea néni pedig alig várta, hogy megvirradjon, a szent karácsony első napja, ujjongó öröm közt hirdeté mindenfelé, hogy trafikos Tinike nem lesz többé aggleány, hogy mily derék völégényt hozott neki kriszkindlire a Jézuska s váltig erősíté, hogy senkinek sines e föld kerékiségén oly boldog karácsony ünnepe, mint az ő kisasszonyának, az aranyos jószágú Tinikének, a leendő Koczkás Andrinének...

S ha Borea néni mondja, higyjünk neki, mert ő tanuja volt trafikos Tinike örömeinek, boldog karácsonyi ünnepeinek!

Hidassi Mór.

Naptár. December.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
23 Pént.	Viktória	Viktória	11 S. Dániel
24 Szom.	Ádám s Éva	Ádám s Éva	12 Spiridion
25 Vas.	B. N. Karács.	B. N. Karács.	13 D. 29 Aur.
26 Hétfő	István vért.	Istvan vért.	14 Tyrsus
27 Kedd	János ev.	János ev.	15 Eleuther
28 Szer.	Apró szentek	Apró szentek	16 Aggeus
29 Csüt.	Tamás pk.	Jonathán	17 Dániel
30 Pént.	Dávid k.	Dávid	18 Sebestyén

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

5303. sz.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Ó-Keér községében üresedésben levő állatorvosi állásra — mellyel évi 400 frt fizetés, 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási, egy marha- vagy ló-elléknélküli segédkezésnél 1 frt, husszempléért 10 kr díj élvezete van egybekötve, ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak mindazon okleveles állatorvosok és gyógykovácsok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényüket **1888. évi január hó 10-ig** ezen szolgabírósnál nyujtsák be, miután a később érkező kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Ujvidék, 1887. évi december hó 6-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

2—2

Pályázati hirdetmény.

Kiszács községében ujonan rendszeresített és 360 frt javadalmozással ellátott irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik s választási határnapul **1888. évi január hó 14. napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki. Miről a pályázni óhajtók oly felhívással értesítettek, hogy végzett tanulmányaik, eddigi szolgálatukat és nyelvismere-tüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényü-ket 1888. évi január hó 10-ig ezen szolgabíró-ságnál nyujtsák be.

Ujvidék, 1887. évi december hó 8-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

2—2

8317. sz.
tk. 1887.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tomits Budisin Julia ó-sztapári lakos végrehajthatónak illetve csatlakozó Zdráhal Virter Mária budapesti lakosnak, Budisin végrehajtható elleni 137 frt illetve 200 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében Vértsey Aranka zombori lakos utóajánlata folytán a zombori kir. törvényszék, az apatini kir. járásbírósaq területén lévő, Ó Sztapáron fekvő, az ó sztapári 64. sz. tjkben foglalt Budisin Ráda nevéen álló A. I. 713. hr. 603. ö. i. számú ház és 615 □ öl beltelekre 216 frtban az 1842./b. hr. sz. 3 hold 1525 □ öl szántóra 1228 frt és a 2034/a. hr. sz. 887 □ öl kaszálóra 437 frt kikiáltási árban akként, hogy az 1842/a. hr. sz. szántó 340 frt a 2034/a. hr. sz. a. álló pedig 58 frt alul lejjebb nem szállítható és magasabb ígért hiánya esetén Vértsey Aranka részére a fenti utóajánlatban megvettnék fog kijelenteni az újabb árve-rést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi január hó 24-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Sztapár községében megtartandó nyilvános árve-résen a megállapított kikiáltási árban fognak eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óradékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi október hó 21-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

4853. szám.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Madaras községben a községi szülész női állás üresedésbe jövén, ezen állásra ezennel pályá-zat hirdettetik.

Az állás javadalmozása évi 80 frt készpénz fizetés és minden egyes szülési esetenél 40 kr.

Ezen állás **f. évi december hó 28-ik napján** Madaras községében megejtendő vá-lasztás útján fog betölteni. Fölvívatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványaik ok-level és esetleg működési bizonyítványal felsze-relten hozzám f. é. december hó 24-ik napjáig annál is inkább benyujtsák, mert a később ér-kező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Bács-Almás, 1887. december hó 9-én.

Deák,
főszolgabíró.

3—3

DITTMÁR-FÉLE FÜGGŐ- ÉS ASZTALI LÁMPÁK.

Bács-Bodrogh vármegye legolcsóbb árucarnoka.

Goldfáhn Sándor
ZOMBORBAN,

főutca Falcióne Gusztáv üzlethelyisége mellett.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

jutányos árak mellett nagy választékban kaphatók:

A legújabb valódi **bronz-, nikkell- és china-ezüst-tárgyak**, továbbá díszes **albumok, emlékkönyvek**, a legújabb és igen elegáns kiállítású **levélpapírok, pénz-, szivar- és dohány-tárcák**, nemkülönben **képes könyvek, Fröbl-féle társasjátékok** és különféle, nagy választékú egyéb **gyermek-játékszer-**

Raktáromon lévő porcellán tárgyak u. m.: **tea-, kávé- és mocca servicek**, valamint egyéb **porcellán edényeket** tetemesen leszállított árak mellett elárulom és kérem e részben is a nagyérdemű közönség becses figyelmét. Egy 3 személyű **tea-, kávé- vagy mocca service ára 4 frt 50 krtól**, egy 6 személyű díszes **evő-service** pedig **10 frttől** kezdve felfelé.

Hogy azon tisztelt vevőimnek — kik karácsonyi ajándékokra sokat áldozni nem akarnak, — kedvébe járjak, üzletemben egy igen díszes

KARÁCSONYI KIÁLLITÁST 3—2

állítottam fel.

Ugyanitt a legszebb és legkülönbözőbb játéksze-
rek és egyéb tárgyak kaphatók darabonként 5, 7 és 14 krért.

A legszebb karácsonyi ajándék egy házi varrógép.

Berendorfi china-ezüst tárgyak.

Tonnel-féle nárszék felváltók és gyermek szék.

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMÜKERESKEDÉSE.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

a legnagyobb választékban jutányos árak mellett nálam kaphatók, nevezetesen:

imakönyvek, díszművek, emlékkönyvek, ifjusági iratok, képeskönyvek és Fröbl-féle társasjátékok

kicsinyek és nagyok számára,

a legújabb zeneművek, **díszlevélpapírok**, mindennemű író-, rajz- s festőszerek, iskolatáskák, tollkések, valamint **díszes albumok, elegáns pénz- és szivar-tárcák.**

Végül bátor vagyok a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni

pompás francia ízlésű seiyemvirágokkal díszített képkereteimre

és magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok a legmélyebb tisztelettel

Zombor, 1887. évi december hóban.

SCHÖN ADOLF.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

János mondja: „Előbb kulcsolja az ember imára kezét s aztán lásson munkájához.“

A nagy ünnepek előestéit, az első keresztények virasztással és templomban való imával töltötték; virasztással manap csupán a karácson előestéjét szokás még megtartani, a mielőtt nemely régi jámbor szokások feljuttatnak. A karácson előestéjén szokásos *karácsonfa* igen értelmes jelentőséggel bír, mert valamint Álám az *almafa* gyümölcse által vétkezett, úgy az *Üdvözítő* a *keresztfán* váltott meg. A megváltás gyümölcseit a karácsonfán függő ajándékok jelentik, a rajta alkalmazott gyertyáskák pedig a mai éjjelen világra jött világ világosságát jelképezik, mely minden embert megvilágosít. Ezen fa a paradicsombeli tiltott fára, mely által első szüleink vétkeztek; vagy pedig a élet fájára, vagyis a keresztre, emlékeztet, mely által a bűntől megszabadultunk. Ezen az estén szalmát vagy szénát szórnak a szobákba szét, figyelmeztetve arra, hogy a Megváltó a betlehemi istállóban született. Szokásban van a betlehemi jászol felállítását, melyet assisi sz. Ferenc kezdeményezett; neki különös kedve telt abban, hogy a jászolban fekvő Jézus szegénységéről emlékeztet. Hogy pedig annál elevenebben állítsa őt szeméi elé, azon gondolatra jött, hogy jászolt készítsen. Halála előtt három évvel 1223. Castrum Gratii mellett az erdő homályában kápolnát épített s benn jászolt és oltárt emeltetett. A jászolba befektetve a gyermek Jézus alakját. Köréje csoportosítá sz. Máriát, sz. Józsefet, az angyalokat és pásztorokat. Midőn a karácsonest megérkezett, szerzetestársaival s nagy népsereggel megindult az erdőbe. Gyertyafény világított az érkezők elé. Aztán ünnepélyes isteni szolgálatot tartott sz. Ferenc s felolvassa az evangéliumot, sz. beszédet intézett az örvendő néphez, még pedig oly szépet, hogy mindnyájukat megindította. Ezen ünnepélyt ezután minden évben megújították s úgy tetszett a népnek, hogy lassanként tovább-tovább, végre az egész keresztény világon elterjedt. A betlehemi jászol emlékeztetünkbe hozza Jézus születése helyét és körülményeit.

Szokásban van diót és mogyorót osztogatni, mi igen szépen emlékeztet arra, hogy csak küzdelem nyelhetjük el a mennyországot. Mert miként a dió csak a külső héjnak feltörése után lesz élvezhető: úgy a mennyországot is csak önmagunk, és belső rossz hajlamainknak megzabolása és kiirtása után nyerhetjük el. Mézet is szoktak adni, mi jelképezi Krisztust; mert a méz szűz méhek által gyűjtetik, úgy Jézus is Szűztől szűzen született. Jelenti egyszersmind azt is, hogy szívünk oly tiszták legyenek, mint a méhek által gyűjtött szímméz és penitenciára oly készek, mint minő olvadékony az. Alma és mindenféle gyümölcsök, mik az asztalon mosolyognak, azt jelentik, hogy első szüleink a tiltott almafa gyümölcséből evén, bűnt követtek el, meg nem fékezvén kívánságaikat; tehát az almák kívánságaink szükséges fékezésére emlékeztetnek.

Karácson ünnepén minden pap három misét mond Jézus hármias születésének emlékére: *időben*, vagyis sz. Máriától való születése, továbbá *örök*, vagyis menyői Atyjától való születése s végre *lelki*, vagyis az igazak szívében való születése emlékére. Az első mise mondatik éjfélkor, mivel Krisztus Urunk éjjel született. A második mondatik hajnalban, mivel a pásztorok kora hajnalban keresték fel és imádták Őt. A harmadik nappal, mivel Jézus e világnak világosságát és üdvöt hozott.

Karácson második napján ünnepli az egyház sz. Istvánnak ünnepét, ki először szenvedett vértani halált Jézusért. A harmadik nap sz. János evangelistának van szentelve, ki az ártatlanságnak legnagyobb fokára emelkedett és azért Jézus kedves tanítványa volt. Ezen a napon az egyház bort szentel, mert régi hagyomány szerint sz. Jánosnak Aristomedus bűvész méreggel kevert bort adott. Midőn sz. János a bort megáldotta, abból kigyó jött elő, mire minden ártalom nélkül megitta. Tehát a sz. János áldásának értelme, csakhogy nem úgy, mint nálunk szokásban van, hogy néha a sz. János áldás elköltése másfél óráig is tart. Az értelme, hogy a bort úgy használjuk, hogy annak mérgé nekünk ne ártson, hanem mértékletesen használva, egészségünk fentartására szolgáljon.

Ezen egyházahagyománybeli adatok a szent ünnepek családis csendjében az érdeklődőknek okulására s épülésére szolgálhatnak. B. G.

Karácsonyi örömnünnep a Miasszonyunkról nevezett iskolánénék intézetében.

Szerdán d. e. 10 órákor az óvodában. Mit szóljak ezen ünnepről? Mit szóljak ezen megtestesült angyalokról? Nem találom szót, nem találom dicsőretet, mely ő reájok illene. Nem hiába a sz. család és az égi lakókat személyesítik ők; szemünk elé

tárták nekünk a mennyországot, ahol mind ily ártatlanok vannak, ahol oly szép az élet, az örök élet.

De mit szóljak azokról, akik ezen örömnünnep előmozdító voltak? Mit szóljak a tisztelendő nénikről? Mit szóljak az ő lankadatlan türelmükről, buzgalmuikról? Mit szóljak az ő fáradságukról? akik még ezen alig beszélni tudó angyalokat, ily szépen és mindenben kifogástalan előadásra megtanították. Nem dicsérem őket, hiszen ő nekik erre nincs szükségük, az ő munkásságuk eredménye sokkal jobban dicséri őket, mint én tudnám. Dicsérik őket a szülők, akiknek arcán az öröm könnyeket esalt ki. Dicséri őket a jelenvolt közönség ama meggyőződése, hogy ártatlan kis gyermekeik nevelését jobb kezükbe nem adhatták volna.

De áttérek magára az esemény mikénti lefolyására. Már félórával előbb, dacára a kellemetlen időjárásnak, a meghívott közönség sietett az ártatlanok színházába; a közönséget a zárdapüspökben a tisztelendő nénik fogadták és a nagyterembe vezették fel, hol a színpad fel volt állítva. Mi egyszerűsége mellett is, és dacára, hogy a kezdet nehézségeivel kell küzdeni, igen szép volt. A nagyteremben látható volt Zombor városának elite közönsége. Midőn a terem megtelt, egy kis leányka lépett be, aki a jelenvoltak között programot osztott szét, 11 óra felé megszólalt a esengetyű és a néző közönség feszült figyelemmel várta a kis angyalkákat. Erre ének volt hallható, a kis ártatlanok éneke, mi igazán angyali ének volt, mert ők még angyalok, még ők tisztá szívűl dicsőítik az Istent, az ő dicsőítésként még nem képmtatás. Midőn az ének elhangzott, a függöny ketté vált és kezdetét vette „A szegény gyermek” színelőadása. Ezt igazán kifogástalan adták, oly bátran beszéltek, különösen a kis Ferike (Henneberg Géza), hogy talán még a nagyoknak is becsületére válnék. Hát a kis Pistika (Türr Aladár), aki álmból felébredt, midőn az angyalka (a kis Mihelics Olga, ki igazán úgy nézett ki, mintha valódi angyal lett volna), a esilagokat szórta. Hát még a szegény gyermek (Deogárió Irén) ki oly hűen és meghatóan beszélt, hogy a jelenlévők közül soknak köny esordult szemébe. Irénke (Schmidt Mariska), Ninuska (Mihelics Erzsike) oly bátran beszéltek és oly feszületen viselték magukat, mintha senki sem nézte volna őket.

A karácsonyi jelenet oly szép és megható volt, hogy a jelenlévőket önkénytelenül is ájtatosságra indította. Megható volt látni mint tilt Mária (Hrabovszky Adél) a betlehemi jászol mellett Józseffel (Henneberg Géza); ha 18 század után jelképben ily szép volt, mily szép és megható lehetett 18 század előtt, midőn valósággal megtörtént. A betlehemi jászol előállítását igazán a tiszt. nénik művészeikre mutat. A betlehemi jászolt angyalkák vették körül, kik oly szépek voltak, hogy ki sem tudom mondani; hát még a ruhájuk? ha én azt mind le akarom írni, hogy ki milyen ruhában volt, talán az egész újság nem volna elég. Midőn a közönség elragadtatva szemlélte ezen megható jelenetet, egyszerre előlépnek az ajándékok hozó kis gyermekek, kik a kis Jézusnak ajándékokat nyújtottak, a közönségnek pedig jó étvágyat kívántak, mire a taps szünni alig akart. Végre a tapsvihár után, siri esend lön, mire főt. apát ur emelkedett fel és a nála megszokott ékeszlással és szelid-séggel körülbelül ezen kenetteljes szavakat intézte a gyermekekhez:

„Kedves gyermekeim! Nagy örömrre szolgál az, hogy ti szabad időtöket is arra használjátok, hogy önmagatokat műveljétek, hogy kedves szüleitöknek örömet szereztek. Legyetek szorgalmasak, kövessetek a kis Jézust, ki engedelmes volt az ő édes Anyjának, akkor az ő áldása nem fog elmaradni, meg fogja hallgatni kérésteket és boldogok lesztek. Köszönetemet ki kell fejezni a t. néniknek, kik nem kimélnék semmit, hogy a reájok bízott ártatlan gyermekeket Isten félelmében neveljék; köszönetemet kell kifejezni azért is, hogy nekünk ily kellemes és tanúságos órát szereztek. Ismételve fogadják köszönetemet és a jó Isten áldását!”

Midőn a főt. apát ur szava elhangzott, a közönség közelebb ment a jászolt megtekintendő, mely után édes emlékekkel és örömtől sugárzott arccal haza távoztak.

Csütörtökön d. u. 5 órákor a leányiskolában.

Eddig még csak nagy nehezen tudtam találni szavakat, de ha ez örömnünnep második napjára áttérek, ennek leírására már képtelen leszek, mert amit ott látam, azt szóval kifejezni nem lehet, azt átélni kell. Az örömnünnep első napján a nagyterem már szünek bizonyult, alig volt képes a vendégeket befogadni. Sietve sietett mindenki, hogy ezen akadémiái előadásból valamit el ne mulasszon. Az előadás 5 óra után vette kezdetét „Les Etrennes” darabban francia nyelven. A szereplők oly szépen ejtették ki a szavakat, mintha mindannyian született franciák lettek volna. Különösen említést érdemel Schneiderbauer Elza, ki úgy adta szerepét, mintha már több ízben nyilvánosan szerepelt volna. Kiejtése tiszta és érthető volt; igazán dicsőretet érdemel, mit a közönség tapsával ki is fejezett. Gabrielle (Karácson Isidora), Henriette (Paul Mariska), Claire (Bayer Laura) úgy beszéltek franciául, mintha más nyelvet nem is tudnának. Faustine (Kammerer Eleonora) mint egy valódi francia bonne úgy adta szerepét. Marie (Vesze-lovsky Mariska) szépen és nyugodtan játszott. A szegény gyermek (Schmidt Eugénie) kifogástalan kiejtéssel lepte meg a közönséget. Igazán az egész darabnak hibátlan előadása a közönséget mindvégig kellemesen lebilincselte.

Megkapó részlete volt az örömnünnepnek a melo-dráma „Das Glöcklein von Innisfär” elszavalása. Nem dicsérem a kis Raichl Adélt, hiszen megdicsérte a közönség, midőn annyira megtapsolta. Szépen, nyugodtan szavaltta el, ezen igazán remek költeményt. A kis Thim Antónia meg a harmoniumon úgy játszott, ha nem tudta volna az ember, hogy ki játszik, azt gondolta volna, kész művész debütíroz.

Az előadás fénypontja volt „Az Ég oltára” karácsonyi játék egy felvonásban. A szereplők teljes nyugodtsággal és minden megilletődés nélkül játszottak. Ami pedig a ruhákat illeti, igen szépek voltak és az akkori kor jellegét is magukon viselték. A díszmenet igazán fejedelmi volt. Legszebb jelenet volt az, midőn a tibur jónő a császárnénak tudtára adja a Megváltó megszületését, ki hajlandó imádni a csecsemő királyt, ha a jónő megmutatja; erre a színpad megett levő függöny lehall és látható Mária a kisdéd Jézussal és angyalokkal körülveve, kik hirdetik Isten dicsőségét. A díszmenet térdre hull, a királyné koronáját adja az isteni kis-

dednek. Az egész jelenet magnesiummal volt megvilágítva; és a néző közönségre igen jó benyomást tett.

Ennek végeztével előállt Bosnyák Mariska és a következő zárbeszédet intézte a jelenlévőkhez:

Nagyságos és főtis. apát ur!

Mélyen tisztelt vendégeink!

Ime véget ért szerény előadásunk, melynek célja volt Istent dicsőíteni és némi örömet okozni azoknak, kiknek mi mély tisztelettel és szívbeli hálával tartozunk. Mi ugyanis első ízben vagyunk szerencsések ezen intézetnek tanulói lehetni, hol alkalom adatik nekünk lelkünket művelni és szívünket nemesíteni, hogy majdan jó keresztényekké, édes magyar hazánknak hű leányává és a családuak hasznos tagjaivá válhassunk. Azért hála, szívbeli hála legelsőbbben is Főmagasságu Biboros Ersek Urunknak, ki halhatatlan érdemű kegyességgel tündöklők jöltevőink élén, s kinek nagybecsű areképt a közel-múlt napokban lett szerencsés intézetünk tulajdonául nyerni, melynek szemlélete mindegyre mélyebben vési szívűnkbe kegyelmes főpásztorunk iránt való hálánkat, melyet sem idő, sem enyészet kitértíni nem fog. Mi kérjük naponként a Mindenható, hogy Főmagasságu biboros ersek urunkat még igen sokáig, az emberi kor legvégső határaig éltesse. De hálával adoztunk mindazon kegyes jóakaróinknak, kik oly áldozatkész buzgalommal működtek közre szép intézetünk létrehozásánál. Fogadják főt. apát ur és mélyen tisztelt vendégeink szívbeli köszönetünket s egyben a közelgő új évre azon forró kívánatunk kifejezését, hogy még sok új éven át boldogul, igen boldogul éljenek.

Fejér apát ur erre a következő nyájas szavakkal válaszolt:

„Kedves gyermekek! Mai föllépétek alkalma-val nemesak magatoknak, nemesak a saját szorgalmatoknak és ügyességéteknek szereztek koszorukat, hanem egyuttal kiváló mértékben biztosítottátok a tiszteletet és elismerést derék nevelőitek, a tisztelendő testvérek számára. Mert ha szívesen elismerem is szüleitök és a nagy közönség nevében, hogy az érdem országn-része, a jól sikertült előadás dicsősége, a titeket; mégis az igazság és méltányosság parancsolja, hogy meg ne feledkezsem azokról a fáradszhatatlan munkásokról se, a kik Istennek szentelt életük minden percét a ti oktatástokra és nevelésükre áldozták. Ezen elismerésűnkkel nektek és a jó néniknek nem csupán a szerzett évetes zetes perecért adozunk; hanem különösen azért is, mert nagyra tudjuk becsülni, hogy ti szabad óráitokban oly nemes kedvtöltéseket űztök, melyeknek az élet komoly iskolájában igen nagy hasznát fogjátok vehetni. Mert itt játszva elsajátítjátok a feszületen föllépés kellemeit, a szerény, de nyílt társalgást, az értelmes előadást, a kellő hangsúlyozásnak azon titkait, melyek nélkül a konverzáció lehet szellemes, lehet mulatságos, de soha sem viseli magán a tiszta értelemnek jellegét és folyton érvényes bírálatát. És midőn ti ezt oly eszmekörben gyakoroljátok, mely a szívet nemesíteni, a gondolkozást magasztossá emelni, az érzelmeket gyengélekké tenni alkalmas: akkor valóban az alaki és tartalmi képzés öszhangos vezetéseért új és ismételt hálát mondanak jó szüleitök az ő méltó helyetteseiknek, a kedves néniknek. Növeli föllépétek nemességét a gyermeki hála azon szép koszoruja, melyet biboros főpásztorunk fejedelmi bőkezűsége zsámolyára helyezett kedves szónokotok. A csecsemő kis Jézuska, a kinek tiszteletre ti tanítóitokkal egyetemben fáradszhatok, bizonyára gazdag áldásával fogja viszonzni gyermeki szereteteket és ha az élet utain folyton ezen szellemben fogjátok teljesíteni ama hivatást, melyre majdan az isteni gondviselés benneteket állít: lelkemben meg vagyok győződve, hogy a jó földbe űltetett jó mag oly gyümölcsöt fog teremni, a melyek első sorban önmagatoknak, aztán a társadalomnak, de azonkívül az értetek fáradozó jó néniknek is meglegedést és ezzel együtt boldogságot biztosítanak. Adja a kisdéd Jézuska, hogy úgy legyen! és adja reátok az ő szent áldását! A tisztelendő néniknek pedig újból kívánjuk, adjon nekik a jó Isten bő kegyelmet, türelmet és kitartást, hogy leánynevedékünk nevelésében továbbra is oly sikeresen működ-hessenek, mint azt eddig tapasztalni szerencsés voltunk.”

Ezzel a nagy és díszes közönség a lélekemelő ün-nepélyről meglegedésének hangos és ismételt nyilatkozatait hallatva távozott.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

a

„B Á C S K A”

XI. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvmodjájába küldendők.

Hírek.

Az ünnepekre tisztelt közönségűnknek minden jót kívánunk és kérjük, hogy tizenegyedik évébe lépő lapunkat úgy szellemileg, mint anyagilag támogatni és befolyásuk körében terjeszteni továbbra is kegyeskedjenek. A következő lapszám pénteken jelen meg.

Kinevezés. Főispán ur ömeltősága, Széchenyi Tamás végzett jogászt a vármegyéhez közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

Dömötör Pál zombori kir. járásbíró folyó hó 27-én kezdi meg hivatalos működését.

Kinevezés. A bács-baranyai ref. esperesség Rödiger Lajos helybeli főgymnasiumi tanárt a református tanuló helybeli hitoktatásával megbízta.

Rómába, a pápai jubileumra mai vonattal indult el Mészner István bezdáni plébános és Hegyessy Ferenc ottani gyógyszerész. Mint halljuk, Filipováról a káplán vezetésével kilenc közpölgár indul ugyanoda. Járjanak szerencsésen!

Az ág. evang. híveknek tudomásul adjuk, hogy december hó 26-án délelőtt 10 órakor, az e célra kibérelt helyiségben urvasorával egybekötött istentisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívóvannak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész. Gallé Emil, egyházi felügyelő.

Pályázat van hirdetve január hó 15-ig a doroszlói plébániára.

Isteni tisztelet a helybeli róm. kath. templomban a karácsonyi ünnepek alatt. Szombaton d. u. 4 órakor letáma. Szombaton estjeli 12 órakor nagy mise, vasárnap reggeli 6 órakor pástornise, 7 órakor kismise, a fegyvereknél ugyan ekkor, 8 órakor az elemi tanulók miséje, 9 órakor német szentbeszéd, 9 órakor az apácáknál nagy mise, a templomban kis mise. 1/2 10 órakor bonyevác szentbeszéd, 10 órakor nagy mise, utána esendés mise. Hétfőn a szokásos vasárnapi rend, de 1/2 10 órakor magyar prédikáció.

Zentán Appel Ede, az új plébános, lelkes felhívást bocsájtot szét, melyben a híveket a felsőhegyi plébánia és templomépítéshez adakozásra szólítja. Felhívja benne, hogy a jó szállási nép egy hét alatt 138 kocsit, 515 kőczipaszmat, 11 kocsit szalmát ajánlott már föl a magaszegénységéből. A zentaiak az újvíi köszöntök megváltását igen okosan ajánlhatnák fel a fenti nemességnek.

Áthelyezés. Ódry Lajos dusnoki káplán, Dusnokról szántóvára helyeztetett át.

Választás. A f. évi december hó 21-én megejtett iparhatósági megbízottak választásánál a következő iparosok lének egyhangulag megválasztva: 1. A zombori iparhatóság mellé: Eckert Pál, Andráska Alajos, Palancsok István, Beller Béla, Bruck Antal, Brunner Kálmán, Czezer István, Gergurov István fakeskeredő, Huber Antal, Ilkies Száva, Bellosovics Károly, Ifj. Bosnyák József, Cossanits C. A., Martinovics János, Müller Károly, Milankovits József, Rákin Jovan, Scherer Ferenc, Tóth Nándor, Hannel József, Póttagok: Liebhart Lajos, Muzsik Antal. 2. A zombori szolgabírósg mellé: Szauderhorn Károly, Buják Pál, Bikár Jakab, Dampfinger József, Erdélyi Márton, Frey Inre, Gergurov Jakab, Jagerovics Szvetozár, Kunsági Lajos, Kocsis István, Lang Flórián, Nikolits István, Reichert József, Remlinger Ignac, Reichl János, Schön Adolf, Schlesinger Simon, Sztójkovits Zech. G., Róheim Henrik, Zimmermann Gyula, Póttagok: Gróscics Antal, Kiss Sándor.

Szabadkán Szerb György országgyűlési képviselő Horváth Mór választási ügyének vizsgálatát érélyesen folytatja. Utóbbi napokban mintegy 180 választót hallgatott ki, kik mindannyian egyformán azt vallották, hogy Mukits Károlyra akartak szavazni s egész napon a választási helyiség előtt állottak, hova azonban nem nyertek behoesáttatást. Most a választást védő ügyvédek tanuinak kihallgatására kerül a sor, s mivel ez több napot veend igénybe, a vizsgálat az ünnepek előtt nem fog befejeztetni.

Bajmokon f. hó 21-én a községi lakosság élénk érdeklődése mellett ítetett meg az általános tisztújítás, Deák Zsiga közszeretben álló főszolgabírónk vezetése alatt. Következők választották meg egyhangulag: bíró: Bagi Pál; albíró: Czettl Lőrinc; esküdtek: idős Ritscher Jakab, Hajnal Pál, Varga József, Péch Simon; községi pénztárnok: Szekenderovich Mátyás; adó-pénztárnok: Bőseovich Jenő eddigi derék bírónk; közgyám: Hajnal Mihály; írnokok: Alföldy Géza és Ehrenreich Herman; végrehajtó: Görbey István.

Gőzfürdő. A vasárnapra eső karácsonyi ünnepre tekintettel, vasárnap helyett szombaton tartatik. Keddtől kezdve ismét a régi rend lesz érvényes.

Hímen. Balassa József, a számtottvő nyelvész, székesfehérvári kereskedelmi iskolai tanár, folyó hó 27-én esküszik örök hűséget Baján Hermann Juliska kisasszonynak, Hermann Bernát bajai kereskedő kedves leányának.

A karácsoni és újévi ajándékok nálunk ezen szokatlan módja kezd most divatba jönni, melynek minél szélesebb körök által való felkaroltatása valóban igen kívánatos volna. Ez ajándékok ugyanis nem egybebe postatakarékpénztári betétkönyvekként, melyek az ajándék beése mellett azon előnyvel is bírnak, hogy állandó értéket képviselnek és hatóságos eszközök kinnálkoznak a takarékosági hajlam felbresztésére, főleg a fiatal nemzedékben. Több fővárosi jótékony egyesület, így legutóbb a tanítók árvaázi egyesülete az ünnepek alkalmából úgy gondoskodott védeneciről, hogy karácsoni ajándékok mindegyik számára egy postatakarékpénztári betétkönyveskét váltott, mely csakugyan többet ér, mint a sok törékeny játékszer. Ez a példa követést érdemel, nemcsak jótékonyági egyesületeink, hanem általában mindazok részéről, a kik az ünnepek alkalmából ajándékokat szétosztogatnak.

Gyászír. Özv. bezerédi Bezeredy Béláné szül. czabai Horváth Izabella urnó, december 18-án, életének 54-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Gyászolják: Bezeredy István es. és kir. huszárhadnagy, kisköru Bezeredy Béla és Pál mint gyermekek, czabai Horváth Béla m. kir. honvédezdres mint fivér, özv. Fröhlich Henrikné szül. Horváth Mária és özv. Gaál Kristófné szül. Horváth Emma mint nővérek, Bezeredy Istvánné szül. Rátai Eszter mint az elhunytak menyé, özv. Bezeredy Miklósné mint napa, Bezeredy Elemér és Clarisse mint unokák.

Szegélyegyletünk az idén az új igazgató takarékos működése folytán, az eddigiekénél nagyobb osztaletéket fog adni. Az újévvel megnyitandó cyklusra most már részvénykönyvek is kaphatók az egyesület helyiségében.

Eletrevaló reformot szándékozik életbe léptetni a közlekedésügyi miniszter. A vasúti utazás olcsóbbá tételé céljából fizeteket fognak kiadni, melyekben 50 ft áru vasúti pénz (bélyeg) foglaltatik s melynek ára 30-40 % kal olcsóbb lesz a rendes áránál. Ezzel a pénzzel azután a vasúti pénztárnoknál bármely vasútra utazójegyet lehet váltani.

Új szivarok és cigaretták. A jövő évben számos új fajta szivar és cigaretták kerül forgalomba. A cigarettáknak nálunk egészen új fajtáját fogja képezni

az amerikai gyártmány, havanna-dobányból s ezek között oly drága fajtájuk is lesznek, hogy egy cigarettára 15 kr. lesz.

A kapitányság városunknak krizkindlibe a forgalmasabb sarkokra hirdetési táblákat szerzett. Elismerés neki!

Óráink a héten át folytonosan rosszul jártak. Úgy értesülünk, hogy a hiba nem a kezelésben, hanem az órák kopottságában rejlik. Például a nagy szerb templom órákotelei oly rosszak, hogy a minap egy hét alatt kétszer leszakadtak. Ilyen közszükségletnél nem kellene pár száz forintra nézni vagy valami veszedelem bekövetkezését várni, hanem a három toronyórát gyökereken jókarba helyezni.

A helybeli főgymnasiumban a karácsonyi szünet pénteken délben kezdődik és 28-án végződik. Az év utolsó három napján felsőbb rendeltetű előadások tartatnak.

Dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1887. évi december hó 31-én Szilveszter estjén tombolával egybekötött dal- és táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. „Dalra”, főfrikar Storeh A. tól. 2. Nyitány, Kéler Belától. zongorán négy kézre előadják: Pataj Ella és Szilávy Aranka kisasszonyok. 3. „Werner búcsúdala” Nessler „Säekingeni trombitás” című dalművéből, előadja Karvay József ur. 4. Népdal-egyveleg, vegyeskar Gaál Ferenctől. 5. „Az ékszerék”, magánjelenet Coppée F. tól, előadja Dombayné Róza asszony. 6. Trio. Vientemps-tól, hegedűn, harmoniumon és zongorán előadják: Spath Károly, Bieber Gyula és Bergmann Ágost urak. 7. „A szánkázás”, zenei tréfa F. X. Chwataltól, Bieber Gyula ur zongorakísérete mellett előadja a dalárda több tagja. — Dombayné Róza asszony, Pataj Ella és Szilávy Aranka kisasszonyok, Bieber Gyula és Spath Károly urak szíveségéből működnek közre. A tanc alatt Herzenberger Sándor zenekara játszik. Belépőjegyek 1 frtjával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté esti 8 órakor.

Legújabb hír. A „Bácskai Ellenőr” írja: Hittelt érdemlő forrásból az a hír kelt szárnyra, hogy a jövő évi országos költségvetés letárgyalása után a belügyminiszteri tárcát gr. Tisza Lajos országos képviselő veszi át s ő mellé államtitkárnál Kállay Albert, Szabadka város főispánja fog kinevezettni; Beniczky Ferenc mostani államtitkár pedig a budapesti nemzeti és opera színházak intendanturájával fog megbízatni. A kintüntetés alig érhetne méltóbb férfut, mint éppen Kállay Albert főispánt, a kit kiváló tehetségénél fogva bizonyára az a magas állás méltán megillet. Kállay utódjával — a szabadkai főispánságra — Jankovich Aurél volt főispánt emlegetik.

A pápai jubileum biboros főpástorunknak körlevélt átadása szerint a következőképpen fog katolikus templomainkban megünnepeztetni: Az év utolsó napján esti 7 órai harangzó után az összes harangokkal verset harangoznak. A jövő év első napján ünnepélyes hálamise tartatik Te Deummal. Ezen mise után szentségkítélet mellett három Miatyánk és Üdvölet s egy Hiszekegy mondanó Osztensége hosszú életeért és díesó uralkodásáért. Ezen ünnepélyre egy a nép, mint a hatóságok meghívóvannak.

A háborús hírek megynkben a gazdáknál meglehetősen nagy hitlere találtak. A buza ára ugyanis magasabb, mint akár a budapesti börzén és a falusi gazdák egyáltalán nem hajlandók az eladásra, mert remélik a jobb árakat. Ha az ő sejtelmek valósulnak meg, akkor jól járhatnak; azonban a döntő politikai körök hangulata oly nyugodt, hogy a háború valószínűségében csakugyan nem lehet más, mint akinek sok az eladó buzija.

Meghívás. A zombori magyar Jótékony Nöegylet, f. hó 23-án pénteken d. u. 3 órakor a városháza nagytermében állítja fel a szegények karácsonyfáját, mely alkalommal 102 gyermek fog felruházatni. Ezen ünnepélyre, melyet közönségünk az előző években úgy felkarolt, a közönség tisztelettel meghívóvannak.

Színház.

A király házassodik, vigj. (Hétfő dec. 19.) Társulatunk egyik legintelligensebb tagjának, Mihálka Gézának, volt jutalomjátéka. A többi jutalomjátékokhoz viszonyítva egy anyagilag, mint erkölcsileg elég jól sikerült. A jutalmazott mulatságos szerepében (kis-kopjai nagy-kopjai Kopjai Imre) ősmert kedves humorával játszott. Igen jó volt Dombay is mint király. Angyal Ilus, a szeretetre méltó Banilla volt. A magnificus (Fehérvár) és a Doctissimus (Rakodczay) habár eredménytelenül, de ügyesen fondorkodtak.

Humoriztikus szavalatok. — A miniszter előszobájában. — Barátságából. (Dec. 20.) Az ügyesen összejáratott műsor kevés közönséget tudott a színházba esalogatni, pedig úgy Rakodczay szavalatai, mint a két kis darab megérdemelte volna a nagyobb érdeklődést. — Rakodczay két humoriztikus költeményt szavalt. Tompa „Három a darú” és Garay „Az obsitos” című költeményét. Rakodczay úgy tudjuk, mint szavaló művés és recitátor kezdte annak idejében pályafutását, s hogy nem kis sikerrel, bizonyítja a mai szavalata. Jellemző szavalatában, hogy a költeményekben előforduló személyeket mind más és más hangon szólaltatja meg, s személyei nem csak beszélnek, de játszanak is, egész kis színlelőadás volt. — A dramoletten Mihálka igen jó Knabe volt, meg is rikatta a publikumot. — Az utolsó piész, egy kis angol vigjáték, mulatságos apróság.

Három pár cipő, életkép. (Szerda, dec. 21.) E bécsi specialitás aligha aratot házában nagyobb sikert, mint nálunk, de nem esoda Gerőfiné, a kedves, páratlan Gerőfiné játszott benne Lémit! Aztán a többi közreműködők is mindannyian úgy játszottak, mintha nem is a publikumnak, de a szeretetreméltó vendég művésznőnek akarnák megmutatni, hogy ők is tudnak ám valamit. Gerőfiné hangja nem nagy terjedelmű, nem is brilláns, de úgy tud vele bánni, hogy ha még hozzáadjuk páratlan játékat: teljesen indokolt a nagy és általános tetszés, amit valamit Budapesten a népszínházban, úgy nálunk is kivívott. Méltó társa volt Fehérvár, aki a suszter majszttert kifogyhatatlan humorával játszott. Minden tekintetben sikerült alak volt Dombay iparlovagja; e különben is neki leginkább megfelelő szerepet pom-

pásan játszott, maszkja is kitűnő volt. Az epizód szerepekben említésre méltók: Szöllőssy Hermin, Angya Ilus, Stó. — A színház szépen megélt.

Hétfőn a szeretetreméltó Dombay párnak lesz jutalomjátéka, mely alkalommal Dombay híres színműve a „Kameliás hölgy” adatik. Nagy érdeklődéssel várjuk az élvezetes estét. Ez lévén az utolsó jutalomjáték, azt hisszük, a közönség méltó elismerésben részesítendő a kedvence művészpárt.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Zombor, 1887. évi december hó 26-án kedden Gerőfiné Petrovics Ilka asszony utolsó fellépéttel:

NŐEMANCIPÁCIÓ

vagy: **huszár mint markotányosnő.**
Mulattató bohózat énekekkel és couplettelkel 3 felvonásban. Írta: Szégythy József. Zenéjét: Serly G. (Rendező: Mihálka.)

SZEMÉLYZET:

Báthory Mihály, volt tábornok	Andrássy.
Gerő János, fegyvertárosa	Stó.
Flóra, leánya	Gerőfiné Petrovics Ilka.
Özveg Zarándiné	Szóllóssy Hermin.
Árpád fia	Kövi.
Dongelezi Fruzina kisasszony	Szentessy Ilona.
Köllinger Nepomuk, perzonatus furvezer hadnagy	Mihálka.
Kaezer Tamás, vén huszár, a tábornok szolgálóatban Fehérvár.	
Gyuri, Árpád inasa	Báthory.
Lidi, szobalány	Angyal Ilus.
Judit, gazdasszony	Fehérvár Mari.
Verebes, jegyző	Baksay.
Csonka, adóvégrehajtó	Palotay.
Juci	Mezeyne.
Janesi, huszár	Hadzsi.
Boriska	Gálfi Gizella.
Vadász	Mezey.
Szakácsné	Benkó Ida.

Leányok, legények, falusi nép.

Kezdeté 7, vége 10 óra előtt.

Folytatás a mellékleten.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Tekintetes Vujevich Zakár ügyvéd, zombori lakos és ns.-militári földbirtokos, néhány nappal ezelőtt, atyám Julász Mihály előtt, rólam beszélve, a következőleg nyilatkozott: „Meg fogom neki mutatni, hogy koldusbotra juttatom!” Nem tudom, ezen emberbaráti szándék atyám vagy ellenem irányul-e, de úgy hiszem, ha e nagy lélekre mutató, nemes elhatározását valóstania si kerül, az díesőségére fog válni.

Az érdeklődőknek részletekkel is szívesen szolgál Zomborban, 1887. december 20-án

Juhász Jenő,
kir. törvényszéki aljegyző.

5709. sz.
tkvi 1887.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klumpner András vevőváci lakos és csatlakozó társa végrehajthatóknak Sebők János vevőváci lakos végrehajtható szenedvő elleni 243 frt 70 kr és 116 frt 92 kr tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtható ügyében a kulai kir. járásbírósg területén levő, Vevőváci községben fekvő, a vevőváci 13. sz. tjkben A. I. alatt foglalt Sebők János nevén álló 13. hr. 12. ö. i. számú ház és beltelekre az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikéltatási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi december hó 31-ik napján délelötti 9 órakor Vevőváci községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltatási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett ártóllyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltett kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kulán, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1887. évi november hó 24. én.

A kulai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kikéltett végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírósg 3700/1887. számú végzése által az első magyar általános biztosító társaság javára, Klein Adam és társai nemes-militári lakosok ellen 368 frt 48 kr tőke, ennek 1887. évi március hó 22 ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 55 frt 30 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 582 frt 60 krra becsült butor, ágy és fehérneműek, 1 tekeasztal, kocsis és 3 drb lóból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 3877/1887. számú kikéltést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Ns. Militári alperesek lakásán leendő eszközésére 1888. évi január hó 5-ik napjának délelötti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi december hó 21-én.

Cservenka Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

*) Az e rovatban közlöttekert nem vállal felelősséget a szerk.